БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 150 (8982)
ИЮНИИН 28
ВОСКРЕСЕНИ
1959 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум тухай

ИНФОРМАЦИОННО МЭДЭЭСЭЛ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумэй үглөөнэй болон үдэшын заседаниинууд 1959 оной июниин 26-да болоо. Пленумэй зүбшэхэ үйлдэ байһан асуудалнуудые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлһэн байна.

Нүхэд П. М. Мельник (УССР-эй Госпланай автоматикын Институдай директор), А. Г. Солдатов (Пермскэ совнархозой түрүүлэгшэ), В. А. Кучеренко (СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй барилгын хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ), А. С. Соболев (Глуховска пумаажан бүд нэхэдэг комбинадай директор), Н. В. Лаптев (КПСС-эй Челябинска обкомой секретарь), А. Т. Шмарев (Татарай совнархозой түрүүлэгшэ), И. В. Спиридонов (КПСС-эй Ленинградай обкомой секретарь), М. Т. Ефремов (КПСС-эй Куйбышевска обкомой секретарь), Г. И. Чоговадзе (Грузиин совнархозой түрүүлэгшэ), К. М. Симаков (Зүүн-Казахстанай совнархозой түрүүлэгшэ) үглөөнэй заседани дээрэ үгэ хэлээ.

Нүхэд И. Д. Мустафаев (Азербайджанай Компартиин ЦК-гэй секретарь), В. Н. Новиков (РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшэ), Г. Г. Орешкин (Днепродзержинскэ городой Дзержинскиин нэрэмжэтэ металлургическа заводой директор), В. К. Клименко (Украинын Компартиин Луганска обкомой секретарь), М. А. Дресвянкин (Хүндэ машина бүтээлгын Уралай заводой түмэршэ дархашуулай бригадир), В. Т. Забалуев (Новосибирскын совнархозой түрүүлэгшэ), С. А. Мовсесян (Армениин совнархозой түрүүлэгшэ), А. А. Кольчик (Сталинска областиин Лутугинай нэрэмжэтэ шахтын хүдэлмэришэдэй бригадир), Г. И. Гайле (Латвиин совнархозой түрүүлэгшэ), М. С. Сидельников (Сталинградай тракторна заводой главна инженер) үдэшын заседани дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум хүдэлмэреэ үргэлжэлүүлһээр.

Залуушуулай заншалта һайндэр

Мүнөөдэр Советскэ Союзай бүхы хүбүүд, басагад, тэрэ тоодо Бурят оронойимнай эдир үетэн совет залуушуулай Үдэрые хоёрдохи жэлээ һайндэрлэхэнь. Түрэл Коммунистическэ партиингаа XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр урмашан зоригжоһон Ленинскэ комсомол, хэдэн миллион залуушуул гүрэнэй, ниитэ-политическэ болон соёл культурын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг дайшалхы хүсэн болонхой. Партиин үгэһэн ямаршье даабариие габшагай ёһоор дүүргэдэг, ажал хүдэлмэридөө шэнэ эдэбхи үүсхэл хододоо гаргадаг, коммунизмын үзэл бодолтой залуу үетэниие эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлдэг байһаараа Ленинскэ комсомол арад зоной үндэр магтаалда хүртэһэншье, хүртэжэшье байдаг.

Комсомолой хүсэн, тэрэнэй бата нэгэдэл—партийна хүтэлбэриин аша үрэ мүн. Коммунистнуудай партиин зааһан сэсэн мэргэн замаар урагшаа дабшажа, партийна организацинуудай хүтэлбэреэр ябажа, һүүлэй жэлнүүдтэ ВЛКСМ-эй Бурядай областной организаци комсомолшууд болон залуушуулай эдэбхи хэшээлые, ажахын, соёл культурын байгуулалтада шадамараар элсүүлдэг, ургажа ябаа үетэниие хүмүүжүүлхэ шэнэ формо үргэнөөр хэрэглэдэг боложо байна.

Коммунизм байгуулгын бодото ажал хэрэг хүүлжэ, залуушуулые хүмүүжүүлхэ гээшэ комсомолой хүдэлмэриин эгээл гол шухала зорилгонь мүн гэжэ агуу̀ехэ Ленин багша һургадаг һэн. Мүнөө үедэ коммунистическэ ёһоор ажаллаха, ажаһууха гэһэн уряал республика доторнай хаа хаанагүй зэдэлжэ, энэ хүдэлөөндэ залуушуулай 807 коллективүүд, тэрэшэлэн коммунистическэ ажалай ударнигай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэлдэ 1200 хүбүүд, басагад оролсонхой. Коммунистическэ ажалай туг дээрэ үргэжэ ябаһан сэмбын фабрикын Сергей Шнтовай, паровозо-вагонно заводой Геннадий Соболевой бригаданууд, Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой Хоря Варфоломеевагай фермынхид болон бусад коллективүүд долоон жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхые эрмэлзэн, 1959 ондо ажалдаа һайшаалтай үрэ дүнгүүдые туйлажа байна. Гадна республикымнай промышленна предприятинуудта, колхоз, совхозуудта эмхидхэгдэһэн комсомол-залуушуулай мянга һайса гаран бригада, халаан, фермэ, отаранууд бүгэдэ арадай социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, арадай ажахые улам саашадань хүгжөөхэ зорилго амжалтатайгаар шиидхэжэ байдаг.

Арадуудай агууехэ хани барисаанай гайхамшагта һайндэр—Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн баяр хэдыхэн хоногһоо болохонь. Манай алдарта залуушуул энэ найрые ажалай эрхим бэлэгээр угтажа, 1959 оной гүрэнэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө бүри эршэмтэйгээр тэмсэхэбди гэжэ мэдүүлнэ. Залуу хүдэлмэришэд, колхознигуудай һайн һайхан энэ эрмэлзэлгые шадамараар толгойлхо, ажалдаа коммунистическэ ёһоор хандадаг тэдэнэй жэшээ баримталан бүхы залуушуулые хүмүүжүүлхэ гээшэ мүнөө тон шухала удха шанартай Комсомолой организацинууд промышленность, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ талаар урданайнгаа заншалта ёһоор эдэбхи үүсхэл гаргаха, шэнэ, түрүү һанамжа, дурадхалнуудые үргэнөөр дэмжэхэ, дэлгэрүүлхэ, дутуу дундануудтай эрид шангаар тэмсэдэг байха ёһотой.

Залуушуулые коммунистическэ ёһоор хүмүүжүүлгэ—комсомолой арюун нангин хэрэг мүн. Тиимэһээ хүбүүд, басагадые Эхэ орондоо, Коммунистическэ партидаа инаглан дурладаг байхаар, арад зондоо, коммунизм байгуулгын агууехэ хэрэгтэ хэзээдэшье үнэн сэхэ байхаар, пролетарска интернационализмын үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ зорилго комсомолой организацинуудай үмэнэ табигдана. Энэ хүдэлмэриие ажабайдалтай, коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтэ нягта холбоотойгоор ябуулха шухала.

Комсомолшууд, залуушуул! Ажалайнгаа эршэ хүсые улам арьбадхан, даажа байһан хэрэг дээрээ үдэр бүри шэнэ амжалта туйлахын түлөө үнэн зүрхэнһөө оролдохо, социалистическэ мүрысөө үргэн далайсатайгаар дэлгэрүүлхэ, эрдэм һургуули эсэшэ сусашагүйгөөр шудалха гээшэ танай нэрэ хүндын хэрэг мүн болоно.

СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДТЭ

СССР-эй дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудые хүтэлбэрил хэ хэрэг шэнэдхэн табиха тухай

«СССР-эй дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудые хүтэлбэрилхэ хэрэг шэнэдхэн табиха тухай» тогтоол СССР-эй Министрнүүдэй Совет баталан абаа.

Коммунизм байгуулгада совет арадай амжаһан агууехэ илалтануудые туйлалгада дээдэ һургуулинуудай, тусхай дунда һургуулинуудай шухала үүргэ дүүргэдэг байһые тэмдэглэхэ зуураа, ороной арадай ажахы болон соёл культурада ажаллаха шадамар бэрхэ мэргэжэлтэдые бэлэдхэхэ хэрэг саашадань һайжаруулха хэдэ хэдэн тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые СССР-эй Министрнүүдэй Совет хараалба.

Орон дотор дээдэ, тусхай дунда һуралсалые саашадань хүгжөөн һайжаруулха, үйлэдбэритэй дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудай холбоо барисаа бэхижүүлхэ, студентнүүдые бодото ажал хэжэ шададагаар бэлэдхэхэ, мүн дээдэ, тусхай дунда һуралсалай хүтэлбэрилгые шэнэдхэн табиха хэрэгтэ союзна республикануудые бүри ехэ эрхэтэй болгохо зорилгоор, дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудые союзна мэдэлһээ союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведэй мэдэлдэ үгэхэ шухала гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет шиидхэбэ.

Республикануудта дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудые хүтэлбэрилхын тулада ямар зургаануудые байгуулха тухай асуудал шиидхэхыень союзна республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ дурадхагдаба. Ямар, хэр олон хүдэлмэрилэгшэдэй хэрэглэгдэхэ байһые шэнжэлэн тодорхойлхо, һуралсалай-методическа, хүмүүжүүлгын болон научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри эмхидхэхэ, мүн өөрынгөө мэдэлдэ байдаг һургуулинуудые материально-техническэ талаар, мүнгэ зөөреэр хангаха, тэдэниие бариха хэрэг тэдээндэ даалгагдаа.

СССР-эй Дээдэ һургуулинуудай министерствые СССР-эй дээдэ, тусхай дунда һуралсалай союзно-республиканска министерство болгон хубилгахада таатай гэжэ СССР-эй Министрнүүдэй Совет тоолоно. Тэрэнэй зорилго хадаа һуралсалай-методическа болон научно-шэнжэлэлгын хүдэлмэри эмхидхэлгэдэнь республикануудта туһалха, дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудта хэрэглэгдэхэ номууд болон һуралсалай хэрэгсэлнүүдые хэблэн гаргаха түсэб зохилдуулан тааруулха, научно-педагогическа хүдэлмэрилэгшэдые болон бусадые аттестацилха гэхэ мэтэ болоно.

(ТАСС).

300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ

Кяхтын аймагай ажалшад һайндэрэй урда тээ абаһан уялгануудаа иигэжэ дүүргэнэ

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэл болоһоной түүхэтэ һайндэрые ажалай эрхим бэлэгүүдээр угтахын түлөө тэмсэжэ, Кяхтын аймагай колхозууд, ажалшад гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргээд, июниин 27-до гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Байгша ондо нёдондонойхидо оробол 2,7 дахин олон үндэгэ гүрэндэ тушаагдаа.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Иринчеев, парторганизациин секретарь нүхэр Асеев) гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб 185 процент дүүргээд, түсэбһөө гадуур 32 мянган үндэгэ бэлэдхэлэй пунктда тушаагаа. Мүн эндэхи Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цикало, парторганизациин секретарь нүхэр Цыденжапов) гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб 134 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 20 мянган үндэгэ худалдаһан байна. Тиигэжэ тус колхоз нёдондонойхидоо оробол 5,4 дахин олон үндэгэ тушааһан байха юм.

Колхозуудай шубуушадай социалистическэ мүрысөөндэ Сталинай нэрэмжэтэ колхозой тахяашан Янжима Цыбденова түрүүлжэ, тахяа бүриһөө 58 үндэгэ абаад байнхай. Тэрэшэлэн энэ колхозой нугаһашан Людмила Суслова мүрысөөндэ түрүүлжэ, нугаһан бүриһөө 62 үндэгэ абаа.

Аймагай колхозууд һү худалдаха түсэбөө үшөөл дүүргээгүй байһаар.

Түүхэтэ һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэһэн социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлжэ, аймагай промышленна предприятинуудай коллективүүд нилээд һайн үрэ дүнгүүдые туйлаа. Июниин 25-да аймагай предприятинууд валовой продукци гаргаха хахад жэлэйнгээ түсэб 105 процент дүүргээ. Тиигээд июлиин 1 хүрэтэр түсэбөө 109 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1 миллион 520 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха уялга абанхай.

Горпищекомбинадай коллектив (директорынь нүхэр Петропулов) хахад жэлэйнгээ түсэб бүри июнь һарын эхеэр дүүргээд, июль һара гаратар түсэбөө 122 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 703 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргахань. Аймагай промкомбинадай коллектив (директорынь нүхэр Силантьев) хахад жэлэйнгээ түсэб июниин 10-да дүүргээд, июль гаратар түсэбөө 110 процентдэ хүргэжэ, түсэбһөө гадуур 230 мянган түхэригэй продукци гаргаха юм.

Гуталай фабрика (директорынь нүхэр Жарников) хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 290 мянган түхэригэй, электростанциин коллектив (директорынь нүхэр Иванов)—500 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха гэжэ шиидээ. Тэрэшэлэн нэхэлгын-трикотажна фабрикын залуу коллектив (директорынь нүхэр Лапко) хахад жэлэй түсэбһөө гадуур 60 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргахань. Иигэжэ аймагай ажалшад түүхэтэ һайндэрые угтажа байнхай.

Х. Хандуев, КПСС-эй айкомой секретарь.

Түсэбөө болзорһоонь урид дүүргэбэ

Дубининска загаһанай заводой хүдэлмэришэд хоёр арадай хүби заяагаа нэгэдүүлһэнһээ хойшо үнгэрһэн 300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ мүрысэхэ зуураа загаһа бариха хахад жэлэйнгээ түсэбые июлиин 1 болотор дүүргэхэ уялга абаһан юм. Тэдэнэр хэлэһэндээ хүрэжэ, 2-дохи кварталайнгаа түсэбые болзорһоонь урид, июниин 25-да дүүргээ. Нүхэр Цыбанай хүтэлбэрилдэг бригадынхид завод соогоо түрүүлжэ ябана. Бригадын гэшүүд кварталайнгаа даалгабарииие 150 процент дүүргээ.

С. Шапхаев.

Хахад жэлэйнгээ түсэб 3,5 һара соо дүүргээ

Улан-Удын судна бүтээлгын заводой модошо дархан Гавриил Фролов эрхим ажалаараа нүхэдэйнгөө дунда суурхаһаар үнинэй юм.

Бурят ороной Россин гүрэнтэй һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрые угтуулан, нүхэр Самойловой хүтэлбэрилдэг коммунистическэ ажалай бригадынхид мүрысөөндэ оролсожо, һайн амжалта туйлана. Эдэнэр июнь һарада 10 шифоньер хэжэ гаргаха гэһэн уялгаяа болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Хани барисаанай түүхэтэ 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ нүхэр Фролов эдэбхитэйгээр ажаллажа, хахад жэлэйнгээ түсэбые гурбан һара хахадай туршада дүүргэһэн байна.

Д. Балданов.

Гүрэнтээ сүм тоосообди

Торийн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ В. С. Осиповой хөөрөөнһөө

Аха дүү ород, бурят арадуудай хэтэ мүнхын хани барисаанай гайхамшагта 300 жэлэй ойн һайндэрые ажалай ехэ амжалтаар угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, манай артелиин ажалшад, малшад эршэмтэйгээр ажаллажа, муу бэшэ үрэ дүн туйлаа.

Колхозоймнай гүүртэ, фермэнүүдэй һаалишад, малшад энэ жэлэй түрүүшын хахадта адууһа малайнгаа ашаг шэмые дээшэлүүлхын, мяха ехээр абахын түлөө горьтой оролдолго гарган ажаллана. Жэшээлхэдэ, артелиин һү һаалиин фермын түрүү һаалишан Татьяна Плисова үнгэрэгшэ 5 һара 25 хоног соо өөрынгөө даажа байһан үнеэн бүриһөө 900 гаран литр һү һаагаа юм. Тиихэдэ май соо үнеэн бүриһөө 200 литр һү һааһан һаа, июнь һарада 260 литр һаахын түлөө тэмсэнэ. Тэрэшэлэн һаалишан Валентина Тугаринова үнеэн бүриһөө 5 һара соо 800 шахуу литр һү һаанхай. Эрхим һаалишадайнгаа үнэн зүрхэнһөө оролдосотойгоор ажаллаһанай ашаар колхознай гүрэндэ һү тушааха, худалдаха түсэбөө болзорһоонь урид дүүргээ.

Мүн манай артелиинхид гүрэндэ мяха худалдаха түсэбөө баһа уридшалан дүүргэжэ шадаа. Гүрэндөө ёһотойл һайн шанартай, тарган мяха худалдахын тула малшаднай үхэр малаа һайнаар, адуулаа юм. Жэшээлхэдэ, дүршэл ехэтэй бэрхэ малшан Панкрат Ахмиеев 150 толгой үхэрнүүдые ургамал ногоо һайнтай холын бэлшээридэ адуулжа, тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдээ 800—900 граммаар нэмээнэ.

Артелиин хонишод энэ жэлдэ бүхы хонидоо тобир тарган байлгажа, ноохо хайшалалгаяа хаһа сагтань эхилээд, эмхитэйгээр, богони болзорто үнгэргөө. Хамта 3700 хонидой ноохо дүрбэн үдэрэй туршада хайшалжа, 8500 гаран килограмм ноохо абаабди. Энэмнай нёдондонойхиһоо 1000 шахуу килограммаар ехэ болоно.

Түсэбһөө гадуур 400 мянган түхэригэй продукци гаргахань

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрые угтуулан, Улан-Удын нэгэдэхи хилээмэнэй заводой коллектив валовой, товарна продукци гаргаха хахад жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид, июниин 24-дэ, 100,3 процент дүүргэбэ.

Заводойхид июлиин 1 болотор түсэбһөө гадуур 400 мянган түхэригэй продукци гаргахаар шиидэбэ.

Ажалай бүтээсэ нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо мүнөө арба гаран процентээр дээшэлээ.

С. Казарбин.

Һайндэрэй бэлэг

Энэ жэлдэ Зэдын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой малшад республикынгаа алдарта ойе ажалай бэлэгээр угтахын түлөө мүрысэжэ, гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ.

Эндэхид хамтадаа 327 центнер эрхим шанартай тарган мяха гүрэндөө тушаагаа. Тиигээд артелиин малшад мүнөө гүрэндэ мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө үхэр малаа һайнаар бэлшээн таргалуулжа байна. Эндэ нүхэр Ж. Ивановай харадаг 139 толгой гунан үхэрнүүд май һара соо шэгнүүрээ хамтадаа 32 центнерээр нэмээгээ. Тусхайлбал, май һарын эхеэр эдэ малнуудынь тус бүридөө 227 килограмм шэгнүүртэй байбал, июнь һарада шэгнэхэдэнь, тэдэнь тус тустаа 259 килограмм шэгнүүртэй болоһон байна.

Мүн нүхэр М. Дашипыловай харадаг 105 толгой гунжадшье май һарада тус бүридөө шэгнүүрээ 24 килограммаар нэмээгээ. Тиигэжэ гунжан бүхэн сүүдхэдээ 800 граммаар шэгнүүрээ нэмээһэн болоно. Эдэ малшад июнь—июль һарануудта үхэрэйнгөө тус бүриин шэгнүүриие сүүдхэдээ 1 килограммаар нэмэхын түлөө тэмсэнэ.

Иигэжэ артелиинхиднай арадуудай һайндэрые угтахань.

Б. Чагдуров.

ЗОРИҺОНОО БЭЕЛҮҮЛБЭ

Улан-Удын мебельнэ фабрика гэрэй элдэб гоё хэрэгсэлнүүдые — стул, стол, шкаф гэхэ мэтэ шухала мебель бүтээдэг юм. Эдэ хэрэгсэлнүүдтэ арад зоной ургажа байгаа эрилтэнүүдые хүсэдөөр хангаха гэһэн ехэхэн зорилго тус фабрикынхид КПСС-эй XXI съездын шиидхэбэринүүдые зүбшэн хэлсэхэ зуураа, өөһэдынгөө урда табиһан байна.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо үнгэрһэн 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэнэр оролсожо, хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, түсэбһөө үлүүлэн 650 мянган түхэригэй продукци бүтээхэ гэһэн дээшэлүүлэгдэһэн социалистическэ уялга абаа һэн.

Эдэ үдэрнүүдтэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд зориһоноо бэелүүлжэ, үгэдөө хүрэбэбди гэжэ омогтойгоор мэдүүлнэ. Хахад жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдээ. Тиихэдээ нёдондоной энэ үеынхидэ оробол 700 мянга шахуу түхэригэй ехэ продукци гаргагдаба. Гадна хани барисаанай һайндэр болотор үшөө 235 мянган түхэригэй продукци бүтээгдэхэ байна.

Хайшан гэжэ иимэ амжалта туйлагдааб гэхэдэ, эндэ ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха, бии байһан түхеэрэлгэнүүдээ зүбөөр ашаглаха, үйлэдбэриин түрүү технологи нэбтэрүүлхэ тушаа горьтой оролдолго гаргагдана.

Жэшээнь, һаяхан болотор стул хэхэ тусхай цех байгаагүй юм. Бүхы хүдэлмэри гараар хэгдэдэг һэн. Мастер Кашинай үүсхэлээр тусхай цех байгуулагдажа, элдэб механизм, машина табигдажа, энэ хүдэлмэри комсомол-залуушуулай бригадада даалгагдаһан байна. Тэрэ гэһэнһээ хойшо ажалай бүтээсэ эрид дээшэлжэ, жэлэй дүүрэтэр түсэбһөө гадуур үшөө 3 мянга гаран стул бүтээхэ арга олдоо.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ үйлэдбэридэ хэрэгтэй тёс болон бусад хюрөөдэмэл модо цех руугаа хүдэлмэришэд өөһэдөөл үргэлжэ оруулдаг һэн. Хэды ехэ хүдэлмэри гарадаг, хэды шэнээн үнэтэ саг миин гээгдэдэг байгаа гээшэб? Мүнөө иимэ юумэ харахагүйт. Тэрэшэлэн хэдэн станогууд һэльбэгдэн шэнэдхэгдээ.

Фабрика дээрэ ажалай түрүүшүүл үдэрһөө үдэр бүри олошорно. Мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ уран дархашуул А. Бокарев, И. Быков гэгшэд ябана. Эдэнэр халаан бүриингөө даабари хододоо 1,5—2 дахин дүүргэдэг болонхой. Мүн станочнигууд В. Фролова, Л. Самойлова болон бусад эрхим ажалаараа фабрика соогоо суурхана.

Мебельнэ фабрика уралан дархалгын цехын хүдэлмэришэдэй дунда Иван Григорьевич Марченко хүндэтэй болонхой. Фабрика дээрэ үни удаанай хүдэлжэ байха үедөө нүхэр Марченко өөрынгөө уран дарханай мэргэжэлдэ олон хүнүүдые һургаһан байна. Тэдэнь мүнөө тус фабрика дээрэ ажаллана. Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэн 300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, И. Г. Марченко үдэр бүриингөө даабарииие 180—200 процент дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** И. Г. Марченко ажаллажа байна.

Н. Сафроновой фото.

Ц. Дугаров.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленум

Кремлиин Ехэ ордон соо Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй Пленум хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлбэ.

Июниин 25-най үглөөнэй заседаниин эхиндэ КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гэшүүндэ кандидат, СССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай элидхэл шагнагдаһан байна.

Һүүлээрнь Пленум элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсээ.

Украинын ССР-эй Наукануудай академиин электрогагналгын институдай директор **Б. Е. Патон** түрүүлэн үгэ хэлээ. Тэрэ хадаа гагналгын үйлэдбэри хүгжөөхэ асуудалнуудта тогтоһон байна. Советскэ Союз энэ талаар түрүү һуури эзэлдэг гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Долоон жэлэй турша соо 1958 онойхидо орходоо гагнагдаһан конструкцинуудые үйлэдбэрилхэ хэмжээн хоёр дахин ехэдхэгдэхэ гэжэ Украинын эрдэмтэд тэмдэглэбэ. Мүнөө үедэ технологическа хүдэлмэриие бүхы дээрэнь оньһожоруулха, бүтээсэ ехэтэй шэнэ шэнэ гагналгын болон хамһабариин түхеэрэлгээр зэбсэгжүүлэгдэһэн поточно болон автоматическа лининүүдтэ ороохо хэрэгтэй.

Зарим заводуудта хабсаралгагагналгын поточно лининүүдые байгуулха талаар хэгдэжэ байһан хүдэлмэриин ямараар ябуулагдадаг тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Патон ингэжэ мэдүүлбэ. Энэ хүдэлмэриин хэмжээн болон ябаса хангалтатай гэжэ тоолохын аргагүй. Гагналгые оньһожоруулха арга хэрэглэн, поточно методээр бүтээгдэхэ зүйлнүүдэй конструкциие зоримгойгоор шэнэдхэн зохёохо хэрэгтэй. Гагналга хэхэдэ хэрэгтэй болодог хамһабариин хүдэлмэриие оньһожоруулха түхеэрэлгэ эмхидхэхэ хэрэг үргэдхэхэ шухала.

Трибуна дээрэ КПСС-эй Горьковско обкомой нэгэдэхи секретарь **Л. Н. Ефремов** гарана. Горьковско областиин предприяти болон барилгануудай коллективүүд өөһэдынгөө арга боломжонуудые тооложо үзөөд, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ, бүхы продукци гаргалгаар долоон жэлэй эсэстэ түсэблэгдэһэн хэмжээе 1964 ондо туйлаха гэжэ шиидэнхэй. Зарим предприятинууд — «Красное Сормово», Выксунай, Кулебакска металлургическа заводууд болон бусад—энэ хэмжээе 1963 ондо туйлаха байна. КПСС-эй ЦК-гэй Пленумые угтаха зуураа, областиин промышленна предприятинуудай ажалшад энэ жэлэй түрүүшын хахадай гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид, июниин 23-да дүүргээ.

Долоон жэлэй турша соо областиин промышленностьда мүн лэ гүнзэгы удхашанартай горьтойхон хубилалтанууд болохо юм гэжэ нүхэр Ефремов тэмдэглэнэ. Мүнөө бүтээн гаргагдажа байһан машина, станогууд, приборнууд шэнэ, бүри һайжаруулагдаһан, техническэ талааараа бүтээсэ ехэтэй машинануудаар һэльбэн шэнэлэгдэхэ ёһотой.

Долоон жэлэй туршада табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхын тулада областиин промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд үйлэдбэреэ техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэглэжэ байна. 220 гаран автомат болон автомат шахуу лини, оньһожоруулагдаһан поточно болон конвейернэ 1100 лини нэбтэрүүлхэ, 18 мянга тухай автомат, автомат шахуу болон бусад бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэ тодхохо, металл отолдог, кузнечно-прессовэ болон шудхалаагай 12 мянган түхеэрэлгэ һэльбэн шэнэдхэхэ гэжэ хараалагданхай. Энэ талаар түрүүшын алхам хэгдээд байна.

Областиин предприятинууд дээрэ хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдэй гаргаһан үүсхэлээр үйлэдбэриие оньһожоруулха, автомадаар зэбсэгжүүлхэ асуудалнуудай ямараар шиидхэгдэжэ байһые харуулһан хэдэ хэдэн жэшээнүүдые нүхэр Ефремов баримталһан байна. Техническэ дэбжэлтэ саашадаа туйлахын тулада гүрэнэй комитедүүдэй мэдэлдэ байһан научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудай болон проектнэ институдуудай үүргэ, харюусалгые дээшэлүүлхэ, совнархозуудтай болон промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэй тэдэнэй харилсадаг харилсаае бүри бата бэхи болгохо шухала гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэбэ.

Үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Ефремов химическэ промышленностиие хүгжөөхэ асуудалнууд тухай хэлэһэн байна.

Харьковай экономическа район—машина бүтээдэг томо центрнүүдэй нэгэн юм. Харьковай машина бүтээгшэд промышленностьда болон арадай ажахын бусад һалбаринуудта техническэ дэбжэлтэ түргөөр туйлахын тулада юу хэжэ байнаб гэжэ өөрынгөө үгэ соо совнархозой түрүүлэгшэ **Н. А. Соболь** хөөрэһэн байна.

Хүндэ промышленностиие автомадаар зэбсэглэхэ хэрэгсэлнүүдые манай совнархоз долоон жэлэй турша соо 6 дахин ехээр бүтээн гаргаха байгаа һаа, мүнөө энэ хэмжээе табан жэлэй турша соо туйлаха байна.

Шудхалаагай цехүүдэй хүгжэлтэдэ энээнһээ урда тээ тохёолдоһон гээгдэлые дабажа гарахын тулада үйлэдбэриин хүдэлмэриие оньһожоруулха, шудхалаагай түрүү зүйлнүүдые ехээр гаргадаг болохо талаар совнархоз хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые зохёогоод бэелүүлжэ байна.

Долоон жэлэй түсэбэй даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын тулада Владимировска областиин ажалшад һаяшаг һайн һайхан үүсхэл гаргаа һэн. Энэ үүсхэлэй удхашанар тухай КПСС-эй Владимировска областной комитедэй нэгэдэхи секретарь **К. Н. Гришин** хөөрэжэ үгэбэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй һайшааһан хэмжээ-ябуулгануудые болон олохон завод, фабрикануудай оруулһан нэмэлтэ дурадхалнуудые бэелүүлээд байхадаа, областьмнай бүхы продукциин ниитэ хэмжээнэй талаар, мүн шухалын шухала зүйлнүүдээр 1965 ондо туйлагдахаар түсэблэгдэһэн үйлэдбэриин хэмжээе хоёр жэлээр урид, 1963 ондо туйлаха байна. Тиигэжэ долоон жэлэй даабариһаа гадуур хэдэн миллиард түхэригэй элдэб продукци бүтээн гаргагдаха юм.

Цехүүдые һэльбэн шэнэдхэһэнэй, зарим хубииень үргэдхэһэнэй ашаар үйлэдбэриин хүсые ехэдхээд байхадамнай, иимэ хүсэтэй шэнэ предприятинуудые барилгада гаргашалагдаха мүнгэн зөөридэ орходоо 500—600 миллион түхэригөөр бага гаргаша хэгдэхэ байна.

Тракторна, химическэ болон «Автоприбор» заводуудай үүсхэлээр үйлэдбэриин дотоодын арга боломжонуудые элирүүлхэ ниитын харалга хаа хаанагүй үнгэргэгдэжэ байна гэжэ нүхэр Гришин хэлээ. Хэрбээ нёдондо жэлдэ областиин предприятинуудта уралан нарижуулгын 32 мянга шахуу дурадхал оруулагдаһан байгаа һаа, мүнөө жэлэй хоёр һарын турша соо ниитын харалгын үедэ 41 мянган дурадхал абтаад байна. Эдэ дурадхалнууд жэлдээ 97 шахуу миллион түхэригэй алмалта үгэхэ бшуу.

Владимировска областиин предприятинууд дээрэ түхеэрэлгые шэнэдхэхэ болон автомадаар зэбсэглэхэ олохон асуудалнууд үшөө шиидхэгдээгүй байһаар гэжэ үгэ хэлэгшэ заапа.

КПСС-эй Центральна Комитедэй мүнөө боложо байгаа Пленум хадаа партиин XXI съездын шиидхэбэринүүдые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө дэлгэрһэн бүгэдэ арадай хүдэлөөе улам саашадань дэбжээхэ хэрэгтэ угаа ехэ үүргэ дүүргэхэ гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ нүхэр Гришин мэдүүлээ.

Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо предприятинуудта үйлэдбэриин эмхидхэл һайжараа, түхеэрэлгэ бүри һайнаар ашаглагдадаг болоо гэжэ Ташкентын совнархозой түрүүлэгшэ **И. Игамбердыев** мэдээсэбэ. Нэгэ түрэлэй хэдэ хэдэн предприятинууд нэгэдүүлэгдээ. Захиргаанай гурим зарим тэды һайжаруулагдаа.

Бүхы дээрэнь продукци үйлэдбэрилхэ түсэб 1957—1958 онуудта болзорһоо урид дүүргэгдэһэн, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ болон продукциин өөрынь үные химдаруулха даабаринууд үлүүлэн дүүргэгдэһэн байгаа. 1959 ондо үнгэтэ металлурги, машина бүтээлгэ болон металл болбосоруулга, химическэ промышленность, барилгын материалнуудай промышленность плангаяа хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэхэ юм.

Хлопок ургуулха хүдэлмэриие оньһожоруулха тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Игамбердыев ингэжэ тэмдэглээ. Хлопок ургуулха бүхы хүдэлмэриие оньһожоруулхын тулада совнархоз 1959—1962 онуудта 40 гаран шэнэ түхэлэй машинануудые байгуулха ёһотой. Тэрэшэлэн хлопогой полинуудые уһалха болон түсэблэхэ хүдэлмэри оньһожоруулхын тулада 13 шэнэ түхэлэй машинанууд гаргагдахаар хараалагданхай.

Долоон жэлэй турша соо Ташкентын экономическа районой предприятинуудта конвейернэ болон поточно 400 гаран лини тодхогдохо, хоёр мянга шахуу тусхай түхеэрэлгэ нэбтэрүүлэгдэхэ, үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаһан 50 цехүүдые, үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаһан, автомадаар зэбсэгжүүлэгдэһэн 13 предприяти эмхидхэгдэхэ гэжэ хараалагданхай.

Мүнөө жэлдэ хлопок болбосоруулха хоёр завод автомадаар хүтэлбэрилэгдэдэг болохо, тиихэдэ долоон жэлэй турша соо хлопок сэбэрлэдэг бүхы заводуудта технологическа хүдэлмэри автомадаар бүтээгдэдэг болохо юм.

Ажахын һалбаринуудые хангадаг түбэй институдууд совнархозуудтай бүри нягта холбоотой болохо ёһотой гэжэ нүхэр Игамбердыев мэдүүлбэ. Үйлэдбэри дээрэ шэнэ машинануудые тодхохо үедэ технологическа институдуудһаа эгээл эрхим шадабаритай мэргэжэлтэдые заводуудта эльгээхэ хэрэгтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэбэ. Трактор болон хүдөө ажахын машинануудые бүтээдэг технологиин научно-шэнжэлэлгын институдай филиал Ташкентда эмхидхэхэ тухай асуудал хаража үзэхэ шухала болоод байна гэжэ нүхэр Игамбердыев тоолоно.

Совнархозой предприятинуудай коллективүүд үйлэдбэриин хэмжээнэй талаар долоон жэлэй даабариие болзорһоонь урид—1964 ондо дүүргэхэ гэһэн уялга абаа гэжэ нүхэр Игамбердыев мэдүүлээ.

Украинын КП-гэй ЦК-гэй секретарь **В. В. Щербицкий** гэгшэдэ үгэ үгтэнэ. Долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ зорилгоор арга боломжонуудаа ашаглахын түлөө үнэхөөрөөл бүгэдэ арадай хүдэлөөн Украинын предприятинууд болон барилгануудта дэлгэрээ гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэнэ.

Республика дотор нёдондо, энэ жэлэй түрүүшын кварталда конвейернэ, автомат болон автомат шахуу 490 лини ашаглалгада үгтөө. 250 шахуу түхэлэй шэнэ машина, прибор болон механизмууд байгуулагдаа. Гэбэшье техническэ дэбжэлтэ түргэдхэхын тулада технологическа хүдэлмэриие үргэлжэ дээрэнь автомадаар зэбсэглэхэ, оньһожоруулха хэрэгые хурдан түргэнөөр бэелүүлгэдэ, машина бүтээлгын болон прибор бүтээлгын техническэ хэмжээе дээшэлүүлгэдэ эгээл шухала анхарал хандуулагдаха ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглэнэ. Гэхэ зуура, республикын зарим экономическа районуудай предприятинууд технико-экономическа талаараа бирагүй үрэ дүн үгэдэг, хуушарһан конструкциин машина болон түхеэрэлгэ үшөөл олоор гаргадаг байһаар. Тиихэдэ мүнөөнэй шэнэ машинануудые ехэ удаанаар ашаглажа байха юм.

Нүүрһэнэй промышленностиие хүгжөөхэ асуудалнуудта тогтохо зуураа, үгэ хэлэгшэ ингэжэ тэмдэглэбэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ нүүрһэ малтан абаха түрүү арга методуудые нэбтэрүүлхэ, шахтануудые түрүү техникээр зэбсэгжүүлхэ талаар нилээд ехэ хүдэлмэри хэгдээ. Гэбэшье ажахын энэ һалбарида ажалай бүтээсэ үшөөл бага байһаар. Энэ юун дээрэһээ болоноб гэхэдэ, түбхын түрүүндэ үйлэдбэриин хүдэлмэриие үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэхэ хэрэгэй һулаар ябуулагдаһанһаа болоно. Тиимэһээ мүнөө шахтануудта хүнүүдэй саг үргэлжэ байхагүйгөөр нүүрһэ малтан абажа шадаха агрегадуудые зохёон байгуулха асуудалда онсо анхарал хандуулагдаха зэргэтэй.

Хара металлургиин заводуудта үйлэдбэриин хүдэлмэриие оньһожоруулха, автомадаар зэбсэглэлгын хэмжээн бирагүй гэжэ нүхэр Щербицкий саашань тэмдэглэбэ. Доменно пеэшэнүүдые байгаалиин газ болон кислородто оруулха, хуушарһан доменно пеэшэнүүдые һэльбэн шэнэдхэхэ саашанхи хүдэлмэриин тон шухала болоод байһые тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Ростовой совнархозой түрүүлэгшэ **П. И. Аброскиной** хэлэһэн үгын ехэнхи хубинь үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлдэ оруулха асуудалнуудта зорюулагдаһан байгаа. Энэ хадаа түрүү технологическа гурим хэрэглэхэ, үйлэдбэриие эгээл ехээр автомадаар зэбсэглэхэ эрхэ байдал олгоно ха юм.

Үйлэдбэриие тусхай мэргэжэлтэй болгохо хэрэгэй аша үрэ ехэтэй байһыень, тусхайлбал, комбайн бүтээдэг хоёр томо заводуудай—Ростовой болон Таганрогой заводуудай жэшээ дээрэһээ үгэ хэлэгшэ харуулһан байна. Өөрөө ябаад ороохо таряа хуряадаг шэнэ комбайнуудые бүтээдэг болоһонтой дашарамдуулан, «Ростсельмашта» молотилка болон һолоомо обоолдог түхеэрэлгэ бүтээн гаргаха, Таганрогой заводто комбайнай частьнуудые бүтээн гаргаха хэрэг даалгаха гэжэ совнархоз шиидээ.

Станок бүтээлгэ, шудхалаа, барилгын материалнуудые үйлэдбэрилгые тусхай мэргэжэлтэй болгохо тушаа хэгдэжэ байһан хүдэлмэри тухай нүхэр Аброскин саашань хэлэһэн байна.

Нүхэр Аброскиной үгэ хэлэлгээр үглөөнэй заседани дүүрээ.

* *
*

Үдэшын заседани дээрэ КПСС-эй Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Хворостухин**, Белоруссиин совнархозой түрүүлэгшэ **А. М. Тарасов**, ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **В. В. Гришин**, Казагай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Д. А. Кунаев**, Узбекистанай Компартиин Центральна Комитедэй секретарь **Ш. Р. Рашидов**, СССР-эй электростанцинуудай барилгын министр **И. Т. Новиков**, СССР-эй Госпланай гэшүүн **В. Э. Дымшиц**, РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо **Г. М. Орлов**, Московско областиин совнархозой түрүүлэгшэ **К. И. Брехов** гэгшэд үгэ хэлэһэн байна.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленум июниин 26-да хүдэлмэрөө үргэлжэлүүлхэ.

* *
*

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй июниин 25-най үдэшын заседани дээрэ элидхэлнүүдые зүбшэн хэлсэлгэ үргэлжэлбэ. Партиин Тульска обкомой нэгэдэхи секретарь **А. И. Хворостухин** үгэ хэлэжэ, химическэ промышленностиие хүгжөөхэ асуудалнуудта гол анхаралаа хандуулба.

КПСС-эй ЦК-гэй майда болоһон Пленумэй шиидхэбэриин ёһоор манай областьдо полимер, минеральна үтэгжүүлгэ гаргадаг хүсэн түгэс промышленностиие байгуулха, долоон жэлэй туршада химическэ продукци үйлэдбэрилгэеэ 4-һөө дээшэ дахин ехэ болгохоор хараалагдаа һэн гэжэ нүхэр Хворостухин хэлэнэ. Сталиногорско химкомбинадай коллективэй үүсхэлые дэмжэхэ зуураа, областиин химигүүд, барилгашад, машина бүтээгшэд химическэ предприятинуудые түргөөр үргэдхэхэ, шэнэдхэн һэльбэхэ дурадхалнуудые оруулаа. Мүнөө үедэ хуушан түхеэрэлгэнүүдые шэнэдхэн һайжаруулха хэмжээ-ябуулганууд бэелүүлэгдэжэ байна. Манай барилгашад түсэбһөө гадуур хэдэн мянган тонно һайн шанартай холимог утаһа үйлэдбэрилэн гаргаха гэжэ шиидэнхэй.

Химическэ промышленностиие саашадань хүгжөөхэ талаар манай областиин ажалшадай абаһан социалистическэ уялганууд дүүргэгдэжэ байна гэжэ нүхэр Хворостухин онсолон тэмдэглэбэ. Химическэ промышленностиин предприятинуудай барилгын, һэльбэн шэнэлхэ хүдэлмэриин таба һарын түсэб 105 процентээр дүүргэгдээ.

Үйлэдбэреэ шэнэдхэн һайжаруулха асуудалнууд тушаа хэлэхэ зуураа, автомат-цехүүдһээ гадна, автомат-заводуудые байгуулха зорилго областиин химигүүдэй урда табигдана гэжэ тэрэ хэлэбэ. Иимэ зорилгоор мүнөө химическэ предприятинуудта электронно машинанууд табигдажа байна.

Автомадаар зэбсэгжүүлгын типовой проектнүүдые табиха саг ерээ гэжэ нүхэр Хворостухин тоолоно. Хүдэлмэриин ябасые шалгахаһаа гадна, тэрэнэй шанарые шалгаха приборнуудые байгуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала. Тэрэнэй һанамжаар химиин хэрэгүүдые эрхилхэ Гүрэнэй комитет үйлэдбэриие автомадаар зэбсэгжүүлхэ болон үргэлжэ дээрэнь оньһожоруулха хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые совнархозуудай андалдан абалсажа байхые эмхидхэхэ ёһотой.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Пленумые угтуулан ажалай эдэбхи үүсхэлэй ехээр дэлгэрһэн тухай Белоруссиин совнархозой түрүүлэгшэ **А. М. Тарасов** хэлэбэ. Бусад экономическа районуудай үүсхэлые халуунаар дэмжээд, үйлэдбэриингөө хэмжээе дээшэлүүлхэ талаар долоон жэлэйнгээ даалгабариие зургаан жэлдэ дүүргэхэ гэһэн уялга Белоруссиин предприятинуудай коллективүүд абаа гэжэ тэрэ мэдээсэбэ.

Белоруссиин промышленность хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 23-да дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхиһээ 12 процентээр ехэ продукци бүтээн гаргагдаа, һүүлэй үедэ ажалай бүтээсэ 7 процентээр ургаа.

Гэбэшье республикада доторой арга боломжо, үйлэдбэриин хүсэн үшөөл мууса хэрэглэгдэнэ, оньһожоруулгын, автомадаар зэбсэгжүүлгын хэрэгсэлнүүд багаар хэрэглэгдэнэ гэжэ үгэ хэлэгшэ зааба.

Үйлэдбэриие мэргэжүүлхэ асуудалай тон шухала байһые Белоруссиин совнархозой түрүүлэгшэ онсолон тэмдэглээ. СССР-эй Госплан, гүрэнэй комитедүүд үйлэдбэриие мэргэжүүлхэ тухай шиидхэбэриин дүүргэлтые һайнаар хинан шалгажа байха ёһотой гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Хамһабариин болон ашаа зөөхэ ажалые оньһожоруулха, автомадаар зэбсэгжүүлхэ тухай нүхэр Тарасов саашань хэлэнэ.

Манай социалистическэ промышленностиин туйлай ехэ арга боломжые хүсэд дүүрэн ашаглахын тула Белоруссиин республикын ажалшад өөһэдынгөө эршэ хүсэ гамнахагүй. Тэдэнэр КПСС-эй XXI съездын, мүнөө боложо байһан Пленумэй табиһан зорилгонуудые хүндэтэйгөөр дүүргэхэ гэжэ нүхэр Тарасов мэдүүлбэ.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ **В. В. Гришин** трибунада гарана. Предприятинуудай доторой арга боломжые хүсэд дүүрэн хэрэглэхын түлөө бүгэдэ арадай мүрысөөн шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрээ, арад түмэнэй шэнэ хүсэтэй эдэбхи үүсхэл һалбаран бадаржа байна гэжэ тэрэ хэлэбэ. Долоон жэлэй түсэбүүдые, 1959 оной даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэхын түлөө мүрысөөе бүри үргэдхэн хүгжөөхэ хэрэгтэ советскэ профсоюзууд хүсэ шадалаа элсүүлнэ.

Техническэ дэбжэлтын түлөө тэмсэлдэ ухаалан зохёогшод, уралан нарижуулагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ехэ үүргэ дүүргэхэ байна. Уралан нарижуулгын дурадхалнуудые бэелүүлжэ, мүнөө жэл 11 миллиард түхэриг алмаха гэһэн уялга уралан нарижуулагшад, ухаалан зохёогшод абаба. Тиихэдэ долоон жэлэй туршада энээнэй ашаар 80—100 миллиард түхэриг алмагдаха юм гэжэ үгэ хэлэгшэ мэдүүлээ. 800 мянган инженер, техник, наукын хүдэлмэрилэгшэдые нэгэдүүлһэн научно-техническэ бүлгэмүүд мүнөө эдэбхитэйгээр хүдэлжэ байна.

Гэхэ зуура, энэ хүдэлмэридэ үшөөл ехэ дутагдалнууд бии гэжэ үгэ хэлэгшэ онсолон тэмдэглэнэ. Профсоюзна организацинууд уралан нарижуулагшадай дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлхэ тухай ёһотой һайн анхарал оролдолго саг үргэлжэ гарганагүй, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи ухаалан зохёохо, шэнжэлгэ хэхэ хэрэгүүдые эрхилхэ комитет энэ хэрэгые муугаар хүтэлбэрилнэ. Ухаалан зохёолгын, уралан нарижуулгын дурадхалнуудые үйлэдбэридэ саг соонь нэбтэрүүлхын түлөө гүрэнэй эмхи зургаануудай болон ажахын органуудай харюусалгые бүри дээшэлүүлхэ шухала.

Саашань нүхэр Гришин хүндэ хүшэр, бар хүсэнэй ажалые оньһожоруулха тухай дэлгэрэнгыгээр хэлэбэ.

Үйлэдбэриие саашань хүгжөөхэ, автомадаар зэбсэгжүүлхэ болон оньһожоруулха, химическэ болон хүнгэн промышленностиие хүгжөөхэ зорилгонуудые түргөөр дүүргэхэ хэрэгтэ хүдэлмэришэд, инженернүүд болон технигүүдэй хүсэ шадалые элсүүлхын түлөө профессиональна союзууд саашадаашье эрид шууд тэмсэхэ гэжэ ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ мэдүүлбэ. Профессиональна союзууд долоон жэлэй түсэбые дүүргэхэ болон үлүүлэн дүүргэхын түлөө улам эршэмтэйгээр тэмсэхэ.

Казагай ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ **Д. А. Кунаевта** үгэ үгтэнэ. Казахстанай предприятинуудай коллективүүд Владимирска, Свердловско совнархозуудай һайшаалтай үүсхэлые дэмжээд, долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхын тула доторойнгоо арга боломжые элирүүлжэ, хүсэд дүүрэнээр ашаглажа байна гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Республикын промышленностиин гол һалбари болохо ашагта малтамалнуудай промышленностьда шэнэ технологи нэбтэрүүлһэнэй, үндэр бүтээсэтэй түхеэрэлгэнүүдые тодхоһоной, автомадаар зэбсэгжүүлһэнэй, тэрэшэлэн үйлэдбэриин эмхидхэлые һайжаруулһанай ашаар, һүүлэй гурбан жэлэй туршада ажалай бүтээсэ 1,5 дахин ургаа. Гэбэшье энэ талаар үшөө ехэ дутагдалай байһан тухай, мүн оньһожоруулха болон автомадаар зэбсэгжүүлхэ хүдэлмэриин һулаар ябажа байһан тухай тэрэ саашань хэлэнэ.

КПСС-эй ЦК-гэй мүнөө боложо байгаа Пленум ажалшадай эдэбхи үүсхэл бадаруулжа, партиин хараалһан асари ехэ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэлгэдэ ехэ туһа хүргэхэнь дамжаггүй гэжэ нүхэр Кунаев үгынгөө түгэсхэлдэ найдуулба.

Мүнөө хүдэлжэ байһан предприятинуудые үргэдхэхэ, техническэ талаарнь шэнэдхэн зэбсэгжүүлхэ, түхеэрэлгэнүүдые һэльбэн шэнэдхэхэ, оньһожоруулха болон автомадаар зэбсэгжүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэриин дүүргэгдэжэ байһан тухай Узбекистанай КП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь **Ш. Р. Рашидов** хэлэбэ. Республика доторхи бүхы гидроэлектростанцинуудай 90 процентнь автомадаар зэбсэгжүүлэгдэнхэй, 70 процентнь телемеханикын аргаар эрхилэгдэнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. 1961 ондо Узбекистанай бүхы электростанцинууд автомадаар зэбсэгжүүлэгдэхэ, телемеханикын аргаар эрхилэгдэдэг болохо юм.

Владимир, Свердлов городойхидой үнэтэ үүсхэлые Узбекистанай ажалшадай халуунаар дэмжэһэн тухай, бүд нэхэлгын, химическэ промышленностиие саашадань хүгжөөхэ тухай, мүн үйлэдбэреэ шэнэдхэн һайжаруулха тухай үгэ хэлэгшэ саашань хэлэнэ. Мүн химиин хэрэгүүдые эрхилхэ гүрэнэй комитедые шүүмжэлбэ.

Долоон жэлэй туршада электростанцинуудые болон электрын хүсэ дамжуулха түхеэрэлгэнүүдые бариха асари ехэ түсэб тухай электростанцинуудай барилгын министр **И. Т. Новиков** хэлэбэ. Барилгын хүдэлмэриие автомадаар зэбсэгжүүлхэ, барилгын материалнуудай шанар һайжаруулха, мүн үнэ сэнгыень химдаруулха тухай, энэ талаар ехэ дутагдалнуудай байһан тухай үгэ хэлэгшэ тогтоно.

СССР-эй Госпланай гэшүүн **В. Э. Дымшиц** үгэ абажа, Индиин Бхилаи городто металлургическа завод Советскэ Союзай барижа байһан тухай хэлэбэ. Бхиландахи заводые богонихон болзоропой туршада барижа дүүргэһэн ушар Советскэ Союзай үүргые бүри дээшэлүүлээ, тэрэнэй уласхоорондын нэрэ хүндые бүри өөдэнь үргөө. Мүн Советскэ Союзай һүр хүсэтэй байһаниие дэлхэйн хүн зон хоёр нюдөөрөө хараба гэжэ тэрэ хэлэнэ.

Ой модоной, саарһанай промышленностиие саашадань хүгжөөхэ тухай РСФСР-эй Госпланай түрүүлэгшын орлогшо **Г. М. Орлов** хэлэбэ. Арадай ажахын энэ һалбари дайнай хойто тээхи жэлнүүдтэ үндэһөөрөө хубилаа. Модо бэлэдхэхэ промышленность оньһожоруулагдаа, саг үргэлжын кадрнуудтай болоо. Нёдондо жэл орон доторнай 376 миллион кубометр модон бэлэдхэгдээ һэн. Тиихэдэ Холбоото Штадуудта 330 шахуу миллион кубометр модон бэлэдхэгдэһэн байгаа. Модо шэрэхэ хэмжээнэйнгээ талаар манай орон дэлхэйн бүхы оронуудые ахижа гаранхай. Модо бэлэдхэдэг хэдэ хэдэн гол районуудта ажалай бүтээсые дээшэлүүлжэ, энэ талаар Америкын Холбоото Штадуудые, Канадые долоон жэлэй түсэбэй хараалһанай ёһоор 1965 ондо бэшэ, харин 1962—1963 онуудай туршада ахижа гараха тэһэн зорилгын бодото дээрээ дүүргэгдэхэ байһаниинь бата найдамтай. Энэ зорилгые шиидхэхын тула модо бэлэдхэхэ хүдэлмэриие хүсэтэ зэбсэгүүдээр хангаха шухала.

Саашань нүхэр Орлов модо арьбалхын тула цементээр, түмэр бетоноор хэгдэһэн зүйлнүүдые барилгада үргэнөөр хэрэглэхэ тухай хэлэбэ.

Целлюлозно, саарһанай промышленностиин ехэ гээгдэлтэйгээр хүдэлжэ байһан тухай хэлэхэ зуураа, нүхэр Орлов ойрын жэлнүүдтэ мүнөө хүдэлжэ байһан предприятинуудые шэнэдхэн һайжаруулха, мүн шэнэ предприятинуудые бариха тухай тогтобо. Целлюлозно, саарһанай промышленностьда хэрэглэгдэхэ үндэр бүтээсэтэй шэнэ машина болон агрегадуудые бүтээн гаргажа байха хүсэ ехэтэй машина бүтээлгын базые ойрын 2—3 жэлэй туршада байгуулха хэрэг тон шухала болоо гэжэ тэрэ хэлэбэ.

Московско областиин совнархозой түрүүлэгшэ **К. И. Брехов** үгэ хэлэбэ. Шэнэ техникэ үйлэдбэрилэн гаргаха талаар совнархозой хараалһан долоон жэлэй түсэбые болзорһоонь урид, 1964 ондо дүүргэхэ гэжэ областиин ажалшад шиидээ. Түсэбэй ёһоор үргэлжэ дээрээ оньһожоруулагдаһан 390 предприяти, цех болон участогуудые байгуулхаар, автомадаар зэбсэгжэһэн автоматшуу 480 түхеэрэлгэ, поточно линитэй 685 түхеэрэлгэнүүдые байгуулхаар хараалагдана. 30 шахуу мянган тусхай станок, автомат, машина ашаглагдаха, 40 мянгаһаа олон түхеэрэлгэ шэнэдхэн һайжаруулагдахаар хараалагдана.

Энэ хүдэлмэридэмнай Москвагай научно-шэнжэлэлгын институдууд, проект табидаг конструкторска эмхи зургаанууд туһалха ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэ заана. Химическэ предприятинуудые бариха түсэбөө муугаар дүүргэжэ байһан тухай совнархозые шүүмжэлһэн ушарые тон зүбтэй гэжэ тоолоод, капитальна барилгын түсэбые дүүргэхэ хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэжэ байһан тухай тэрэ хэлэбэ.

Пленумэй үдэшын заседани энээгээр хаагдаба. Июниин 26-да үгэ хэлэлгэн үргэлжэлхэ.

(ТАСС).

Казагай ССР. Карагандын шахта барилгашад ажалай шэнэ амжалта туйлаба. **Зураг дээрэ:** һаяхан баригдаһан № 23-дахи шэнэ шахта харуулагдана. Энэ шахта суүдхэдээ 5 эшелон нүүрһэ үгэхэ юм.

ТАСС-эй фотохронико.

АБАҺАН УЯЛГАНУУДАА АМЖАЛТАТАЙГААР ДҮҮРГЭЕ!

Колхозой тракторист

«Коммунизм» колхозой (Хэжэнгэ) 2-дохи комплекснэ бригадын тракторист М. Мониев өөрынгөө оролдосотой ажалаар гансашье арбаль соогоо бэшэ, мүн аймагайнгаа ажалшадай дунда мэдээжэ болоной. Колхозойнгоо газарые һайнаар эдүүрилхын түлөө нүхэр Мониев хоёрба гаран жэл соо оролдосо ехэтэйгээр ажаллаһан байна.

— Манай Совет орондо ямаршье механизаторнуудай ажал үндэрөөр сэгнэгдэжэ, урматай һайн болоной. Юрэдөөл бүхы хүсэ шадалаагаа оролдожо хүдэлхэһөө һайн һайхан юун байхаб,—гэжэ нүхэр Мониев хөөрэнэ.

Тракторист Мониев туйлаһан амжалтаараа хэзээдэшье һанаагаа амардаггүй, өөрынгөө хүдэлмэриин түй дүршэлые улам арьбадхахын түлөө оролдожо байдаг.

Нүхэр Мониев хабарай тарилгын үе соо нэгэшье һаадгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлжэ, үдэртөө 30 гектарай орондо 40—45 га хүрэтэр хагта таряа хэрээһэлүүлэн, нарин зуруудтайгаар тариһан байгаа юм. Тиигэжэ нүхэр Мониев тарилгын үедэ дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүүлэн ябажа, колхоз соогоо магтуудаа.

Илангаяа мүнөө России гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрэй үтэлжэ байхада энэ тракторист шэн зоригто ажалай үльгэр жэшээ харуулжа ябана.

С. Балдуев.

Ахын ажалшадай бэлэг

Хоёр арадай хуби заяагаа холбоһоор 300 жэл гүйсэһэнэй һайндэрые Ахын аймагай ажалшад эрхим бэлэгээр угтаха гэжэ шиидэжэ, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлнэ.

Тэндэхи промышленна предприятинууд хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэжэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, продукциин өөрынь үнэ хямдаруулха уялгатай. Мүнөө тэрээнээ эндэхид амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна.

Мал ажалай продуктнуудые гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб колхозууд уридшалан дүүргэхэеэ байна. «Улаан малшан» колхозойхид мяха, һү, ноохо худалдаха хахад жэлэй даабари табан үдэрөөр урид дүүргээ. Мүн ниитын малай тоо толгой олошоруулха, культурно-ажаһуудалай, мал ажалай элдэб барилга хэхэ түсэб болзортоо дүүргэгдэхэ.

Түүхэтэ һайндэрэй угтамжада ехэ уялга абаһан «Улаан Аха», Кировэй нэрэмжэтэ колхозууд хэлэһэндээ хүрэжэ байнхай.

Жомболок гол дээрэ хүүргэ барижа байһан дархашуул тэрээнээ июлиин нэгэн болотор дүүргэхээр шиидэбэ. Аймагай түб Орлик тосхондо 12 хүнэй һууритай гостиница, 2 квартиратай байрын гурбан гэр ойн һайндэр хүрэтэр дүүргэгдэхээр баригдажа байна.

Н. Халбаев.

☆ ☆ ☆

Хэлэһэн үгэдөө хүрөөбди

Манай газетын майн 12-ой номерто «Агууехэ һайндэрые ажалай бэлэгээр угтая» гэһэн Байкало-Кударын «Знамя Октября» колхозой гэшүүдэй социалистическэ уялганууд толилогдоо һэн. Эдэ уялгануудай нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэгдэһэн тухай тус колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Болдогоевой статья соо бэшэгдэнэ.

300 жэлэй саада тээ бурят арад агуyехэ ород арадтай хани барисаатай холбоотой болоо һэн. Тэрэ гэһээр ород, бурят арад гар гараа барисалдан, бэе бэедээ туһалалсан ябажа, гүн ехэ харанхыһаа һаруул һайхан замда гараад, коммунизм байгуулхын тула эрид шууд тэмсэжэ ябана.

Агуyехэ ород арадтай аха дүүгэй хани барисаатай болоһон түүхэтэ сагайнгаа ойе Корсаково тосхоной колхознигууд ажалай шэнэ дэбжэлтээр угтахань. Эндэхид 300 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээ дэлгэрһэн мүрысөөндэ бүгэдөөрөө оролсожо, шэн зоригто ажалай амжалта туйлажа байна. Механизаторнууд, малшадай, мүн бусадшье колхозниггуудай дунда хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэһэн мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ.

Энэ жэлэй эхиндэ колхозоймнай гэшүүд оронойнгоо, мүн республикынгаа түрүү колхозуудай жэшээгээр 6 һара соо мяха абалгаяа нёдондонойхидо орходоо 2 дахин ехэдхэхэ, һү һаалга, үндэгэ, ноохо абалгаяа эрид дээшэлүүлхэ зорилгонуудые урдаа табиһан юм.

Колхозой правлени, партийна организаци абаһан уялга, зорилгонуудаа колхознигуудайнгаа амжалтатайгаар дүүргэхэ хэрэгтэнь туһалха хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, тэдэнэй дүүргэлтын хойноһоо нилээд хүдэлмэри ябуулаа. Тиигэжэ яһала һайн дүнгүүдые туйлаабди. Июниин 20-до колхознай гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. 5 һарын турша соо мяха абалгаяа нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада 2,5 дахин дээшэлүүлээбди. Гүрэндэ худалдаһан мяханаймнай 250 центнерынь үхэрэй мяхан юм. Манай колхоз үбэлэй үедэ гүрэндэ мяха худалдаха гээшые урдань мэдэдэггүй һэн. Харин нёдондо зун, намартаа бэлшээн тарғалуулһан малаа үбэлэй үедэ адуулхынгаа хажуугаар, шахалганда байлгаһанайнгаа ашаар иимэ амжалта туйлаабди. Нёдондо жэлэй октябрь һара соо 170 эбэртэ бодо мал шахалганда табигдаа һэн. Тэдэнэй 110-ынь декабрьда, 69-ынь январь һарада шахалганһаа абажа, гүрэндэ худалдаабди. Худалдаһан малнай бултадаа дундаһаа доошо бэшэ шэгнүүртэй гэхэ гү, али толгой бүриин 320—340 килограмм болоһон юм. Тиигээд май һарада һайса тарғалуулагдаһан 10 буха гүрэндөө тушаагаабди. Тиигэжэ манай колхоз урдань намарай һаранuудта гүрэндөө мяха худалдажа, тушаажа байһан аад, мүнөө жэлэй дүрбэн сагта худалдадаг болобо. Ингэжэ гүрэндөө мяха худалдаха, тушаахада колхознигуудтаа һара бүри мүнгэн аванс үгэжэ байхада, мүн колхозой бүхы хүдэлмэриие мүнгэн түлөөһэндэ оруулхада таатай зохид болоо.

Аха дүү арадай түүхэтэ һайндэрэй хүндэлэлдэ колхознигууднай түсэбһөө гадуур 200 центнер мяха худалдахабди гэһэн уялга абаа һэн. Энэ уялгаяа дүүргээбди. Шахалганда байлгаһан 200 эрье, 20 эбэртэ бодо мал, 40 гахайгаа гүрэндөө худалдаабди. Энэ зорилго бэелүүлхын тула колхозоймнай мал адуулагшад эдэбхи ехэтэйгээр ажаллаа юм. Жэшээлхэдэ, мал адуулагша Павел Васильевич Балданов харууһалдаг малайнгаа тус бүриинь шэгнүүрые 100—110 килограммаар нэмээхэб гэһэн уялга абаад, ажаллаа һэн. Энэ нүхэр хэлэһэн үгэдөө хүрэжэл шададаг хүн юм. Нүхэр Балданов малайнгаа шэгнүүрые сүүдхэ соо 1—1 килограммаар нэмээгээд, гүрэндөө худалдаа.

Гадна шубуунай мяха гүрэндэ ехэхэнээр худалдагдаха. Мүнөө колхоздомнай 6 мянган нугаһан томо болгогдожо байна. Тиихэдэ колхозоймнай инкубаторна станци 3—3 хоноод лэ 900 мянган дальбараануудые шубуунай фермэдэ үгэжэ байдаг. Энэ жэл гүрэндөө 400 центнер нугаһанай мяха худалдахамнай. Мүн нугаһанай ехэхэн фермэ бариха гэжэ шиидээбди. Нугаһанай хоёр үүлтэрэй: нэгэ заримань—пекинскэ, нүгөөдүүлынь боробтор—украинска үүлтэрэй юм. Колхознай энэ жэл инкубаторна станцитай болоо һэн. Теэд заримашуул «колхоз инкубаторна станцитай болоод, тэрэнээ үндэгөөр хангажа шадахагүй» гэжэ хэлсэдэг байгаа. Энэ тад буруу бодол. Манай колхоз инкубаторна станцияа таһалдуулангүй үндэгөөр хангадаг, мүн 100 үндэгэнһөө дунда зэргээр 70 дальбараа абадаг юм. Энэ талаар зоотехник нүхэр А. Машановагай, мүн механик нүхэр И. Машановай һайн ажалые тэмдэглэмээр. Эдэ нүхэд инкубаторна станциингаа хүдэлмэриие шадамараар ябуулжа, шубуунайнгаа фермэдэ дальбараануудые саг болзортонь үгэжэ байдаг. Ингэжэ манай колхоз хэдэхэн жэлһээ гол түлэб мяха үйлэдбэрилдэг ажахытай болохо юм. 1960 он болотор колхознай 800—900 центнер нугаһанай мяха абаха ёһотой.

Һаяхан колхознай гүрэндэ үндэгэ худалдаха жэлэйнгээ түсэб дүүргээ. Нёдондо жэлэй энэ үеынхидэ орходоо үндэгэ абалгаяа 6 дахин олошоруулаад, һайндэрэй хүндэлэлдэ түсэбһөө гадуур 20 мянган үндэгэ худалдаабди. Мүн саашадаашье мүнөөнэйхидэ орходоо һураггүй олон үндэгэ абадаг болохобди.

Бидэнэр хүршэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхидтой һү һаалгаар хэдэн жэл соо мүрысэжэ байһан аад, тэдэнээ мүнөө болотор хүсэнэгүйбди. Гэбэшье хүсэхэ сагнай ойртоо. Энэ жэл манай колхозойхид бүхы дээрээ һү һаалгаар хүршэнэрөө булижархёод ябана. Манай һаалишад һү һаалгаяа нёдондонойхидо орходоо 33 процентээр дээшэлүүлээ. Энэмнай үшөөл бага гээшэ. Мүн гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб мэнэ дүүргэхэмнай.

Ноохо абалга нёдондонойхидо орходоо 30—35 процентээр ехэдхэгдэхэнь. Мүнөө ноохо хайшалгаяа эмхитэй, гуримтайгаар ябуулжа байнабди.

Тиигэжэ хүгжэлтын замаар ургажа байһан ажахытай Корсаково тосхоной ажалшад түүхэтэ һайндэрөө ород нүхэдэй заншалаар «хилээмэ дабһаар» угтахань.

И. Болдогоев,
Байкало-Кударын «Знамя Октября» колхозой түрүүлэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сэлэнгын XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой Модоной захын гүүртын һүрэг үнеэд бэлшээридэе ябана. Тус гүүртынхид үнеэдээ бүхэли сүүдхэ соо адуулжа, һү һаалгаяа үдэр бүри дээшэлүүлнэ.

И. Очировай фото.

„БУРЯТ ҮНЭНДЭ“ БЭШЭҺЭНЭЙ ҺҮҮЛЭЭР“

„Үһалаагүй һаа, һайн ургаса абтахагүй“

Иимэ гаршагтай статья манай газетын майн 24-нэй номерто толилогдоһон юм. Сэлэнгын аймагай колхозуудта таряалан, сабшалан уһалха хүдэлмэри хангалтагүй муугаар ябуулагдана гэжэ тэрэ статья соо шүүмжэлэгдээ һэн.

Статья соо заагдаһан баримтануудые усадхаха талаар хэрэгтэй хэмжээ абыт гэжэ Сэлэнгын аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Ангархаевта манай редакци хандаһан байна.

—Газетэдэ толилогдоһон статья соохи баримтанууд булта зүб байба,—гэжэ аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын инспекциин начальнигай уялгые дүүргэгшэ нүхэр Гударев редакцида харюусаба. Аймагай колхозуудта сабшалан, таряалангай хэр зэргээр уһалагдажа байһан тухай асуудал аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэжэ, дутагдалнуудаа усадхаха талаар хэмжээн абтаһан байна. Сабшалан, таряалангаа саг соонь уһалаагүй колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд харюусалгада хабаадуулагдаа. Июниин 10-най байдалаар уһалагдаха ёһотой 10740 гектар сабшалан, таряалангай 10195 гектарынь уһалагдаа.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

Ирагуу хүгжэм зэдэлүүлэгшэ

Хүгжэмшэн болохо бэлиг шадабари хүнүүдтэ бага наһанһаа хойшо олдодог. Арбаад наһатай Ардан хүбүүн Алайрай дунда һургуулида һуража байхадаа балалайка, гармошко дээрэ бурят дуунай аялга гарган наадажа һуугша һэн гэхэ. Арданай Балхансай абгань өөрынгөө дархалһан хилгааһан хуур дээрэ дуулажа һуугаад, эртэ урдын уянгата ута аялга гаргадаг байгаа. Ардан хүбүүн абгынгаа ама харашоод, хүлэйнь хажууда хүдэлэнгүй һуужа шагнадаг байба. Үбгэн хууршын уянгатай ута, урдын дуу шагнажа һууһан хүбүүнэй нюдэнэйнь урдуур үгытэй таряаша, малшанай ядуу тулюур байдал харагдаһан мэтэ, уйлаан, ёолоон, баяд ноёдой бадашалга, хашхараан дуулдаһан мэтэ болодог байгаа. Тиигэжэ байтараа тэрэ аялга доторнь бурят дайдын үргэн уужам тала майла, үдхэн хүхэ ногоон, досоо һэрюу даамаар һэбшээхэн урасхалтай уһа мүрэн, гол горход шарьян урдажа, Алайрай талын адууһа малай тиирэлгэ, хонхо сэсэгүүдэй хоншуухан үнэрэй анхилалга хүбүүнэй сэдьхэл соо ородог бэлэй.

Ингэжэ бага наһанһаа хойшо хүгжэмэй хүгтэй аялгые шэхээрээ шагнажа дадаһан Ардан Зонхоев эдир наһанайнгаа энэ баялигые саашадань хүгжөөхэ гэжэ шиидэһэн байгаа.

1933 ондо Улан-Удэдэ нээгдэһэн уран һайханай техникумдэ ороод, хуур дээрэ наадажа һураһан юм. Тэрэнэй һүүлээр Эрхүүгэй хүгжэмэй училищиие виолончелиин классаар дүүргээд байхадань, 1940 ондо Бурядай искусство болон литературын декадын болоходо залуу хүгжэмшэ арадай инструментнүүдэй оркестрын составта оролсон, Москва ошоо һэн.

1950 ондо Москвада манай литературын долоон хоногой харалгын болоходо Ардан Зонхоев бурят арадайнгаа үндэһэн хүгжэмэй инструментэ баринхай Чайковскиин нэрэмжэтэ консерваториин ехэ сценэ дээрэ гарашоод, зүрхэеэ доһолгон байгаа һэн.

«Агууехэ композитор Петр Ильич Чайковскиин ноктюрные солист Ардан Зонхоев бурят хуур дээрэ наадахань» гэжэ соносхоходонь, зал соо һууһан мэдээжэ хүгжэмшэд һонирхон шагнаа һэн гэдэг. «Энэ үзэмжэгүйшэг, гурбан струнатай инструмент дээрэ агуyехэ хүгжэмшын зохёол хэр лэ гарагша aаб даа» гээд һанаагаа зобожо һуугаа һэн ха.

Чайковскиин ирагуу хүгжэмэй аялга хууршын хурганууд дороһоо һубарилдан гаража, ямаршье мэдээжэ хүгжэмшэдһөө дутуугүй дорюунаар дуулдажа эхилбэ. Зал соо һууһан тэдэ хүнүүд нюдөөшье сабшахаяа болишоод, шагнаа бэлэй. Хүгжэмшын наадажа дүүргэхэлээр альга ташалга аадар бороон шэнгеэр нэрьешэбэ. Ардан Зонхоев хуураа урдаа тэбэреэд, иимэ һайнаар угтагдаһандаа сэдьхэлээ хүдэлэн дэхижэ байһан юм.

Гансашье Москвада бэшэ, мүн холын Камчаткадашье, нарата дулаан Дунда Азяаршье, Балтиин далай шадарай республиканuудаар, Украина, Молдави болон хилын саанахи манай аха дүү Монголой орон нютагуудаар ябахадаа, Ардан Зонхоев хуур, чанза дээрэ бурят, ород дуунуудай аялга хүгжэм хангюурдан, харагшадай зүрһөө халуунаар угтагдадаг байгаа.

«Правда Украины» газетын 1954 оной октябриин 13-най номерто УССР-эй габьяата артист нүхэр Минькогой бэшэһэн: «Жаргалта арадай искусство» гэжэ статья гараа һэн.

«Агууехэ Россин гүрэнтэй һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо Совет засагай жэлнүүдтэ, аха дүү ород арадай туһаламжаар бурят арадай искусство айхабтар түргэнөөр хүгжэн ерэһэн түүхэтэй»—гэжэ тон зүб тэмдэглэхынгээ хажуугаар, хууршан Зонхоев тухай иигэжэ хэлэгдэнэ: «Бурядай АССР-эй габьяата артист Ардан Зонхоевой гарта бурят хүгжэмэй инструмент — хуур уран гоёор зэдэлнэ. Шадамар бэрхэ хүгжэмшэ Зонхоев Аюшеевэй «Балладые», чех классик Дворжагай «Аялгые» үнэн зүрхэнһөө наадажа, харагшадые баярлуулаа».

Нээрээшье композитор Дандар Аюшеевэй «Балладые» Ардан Зонхоевой хуур дээрэ наадахадань, байгаалиин баян дэлгэр, гоё һайхан зураглал урдууршни тобойжо харагдаһан мэтэ болодог.

Дайнда мордоһон аад, бусажа ерээгүй нүхэртөө энэ балладаяа зорюулһан юм гэдэг. Хүгжэмыень анхаралтайгаар шагнахада, Түнхэнэй байгаали нюдэндэ харагдаһан шэнги болохо юм. Түрүүшээр аалин намдуугаар байгаали нойрһоо һэриһэн, наран хурсаар шараһан, набша сэсэгүүд һалбаран ургаһан шэнжэтэй. Иимэ гоёхон намдуу байгаалиие зураглажа байтараа хүгжэмынь гэнтэ ондоогоор, һүрөөтэй, барагараар зэдэлшэнэ. Гэнтэ огторгойдо бархагар хара үүлэн бөөгнэрэн гаража, дэлхэй дайдые бараан бүрэгэр һүүдэрээр хушажархиһандал гэнэ. Уданшьегүй аадар бороо адхаршаба хэбэртэй. Түнхэнэй байгаали эгээл иимэрхүү байдаг ха юм. Хүнэй бодолшье заримдаа иимэрхүү байдаг. Билтарма баяр досоогоо бадарган байтараа, гэнтэ ямар нэгэн муу мэдээсэл дуулахадаа, бодолгото болон уруу дуруу, уйдхартай гомдолтой болошодог ушар бии байха.

Ардан Зонхоевой энэ балладаяа наадахадань, эгээл тиимэ үзэгдэл нюдэндэ харагдаһан мэтэ болодог. Хүгжэмшэ өөрөө эдэ бүгэдые урдаа зураглан хаража, бүхы һанал бодолоо зорюулан, уран гоёор, уярмаар наададаг.

Бурядай АССР-эй габьяата артист Ардан Зонхоев хуур дээрэшье, чанза дээрэшье наадахадаа хүгжэмэй аялга, абяан бүхэниие уян нугалбаритай болгохо, бурят хүгжэмэй онсо өөрэ илгаае гаргаха гэжэ оролдодог заншалтай.

Ардан Федоровичын хуур гү, али чанзаар наадахада, хүгжэмэй училищиин нэгэдэхи курсда һурадаг Тамара басаганиинь, үгышье һаа хүгжэмэй һургуулида багшалдаг Зинаида Богдановнань (һамганиинь) пианино дээрэ наададаг. Һаяхан долоотой боложо ябаһан Аюр хүбүүниинишье баһал миин һууха дурагүй: «намда баян абажа үгэгты, би баянист болохоб» гэдэг юм.

Нүхэр Зонхоев бэрхэ хүгжэмшэ байхаһаа гадна, ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададаг. Тэрэниие гэрэшэлэн, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй хэдэн грамотанууд наринаар хадагалагдажа байдаг.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо гурбан зуун жэлэй ойн баярай угтамжа болгон, мүн бурядайнгаа искусство, литературын декадада зорюулан, хүгжэмшэ Ардан Зонхоев шэнэ программа бэлдэжэ, шэнэ хүгжэм дуунуудые сээжэлдэжэ байнхай.

В. Лубсанов.

Хилээмээр дутажа байдаг столово

Намжаа һаруул нэгэ үдын хаһа һэн. Столоводо ошожо, һайнаар эдеэлэе гэлсэн, хэдэн арбаараа ВСУРП-ын 1-дэхи столово орожо ерэбэбди.

Эндэ хүн зон олон байба. Табагтай шүлэ, һү, сай бариһан хүнүүд ээлжээгээр һубарилдан, столнуудта һуурияа эзэлнэд.

Эдеэ хоол захижа абаха гэжэ нилээд удаан саг соо хүлеэгдэбэ. Харин ээлжээнэй ерэхэдэ, эндэ хилээмэн байбагүй. Хилээмэнэй орондо пирожки абагты гэжэ буфетчица дурадхаба.

Капустатай шүлэн хүсэд болоодүй, һайнаар үлтирөөгүй, амта шэмэгүй байба. Шүлэеэ орхёод, хонинной мяхаар шанагдаһан хоёрдохи табаг соохи эдеэ амталхада, ялайха өөхэгүй, мүн амта шэмэгүй байба. Ганса энэ үдэр тус столоводо иимэ юумэ үзэгдөө бэшэ. Эндэ ходо шанар муутай эдеэ хоол бэлдэгдэдэг юм. Тиихэдэ хилээмээр ходо таһалдажа байдаг. «Яахадаа хилээмэ үгы байнаб» гэжэ асуухада, «магазинда хилээмэн үгы ха юм. Тиимэһээ эндэмнай үгы» гэжэ столовые даагша Т. И. Букина харюусадаг.

Столовын хүдэлмэрилэгшэд амтатай эдеэ хоол бэлдэхэ, арюун сэбэр сахиха гэжэ оролдоногүй. Тиимэһээ эндэ һогтуушуул олон байдаг, ходо архидалган болодог. Хүнүүд хармаандаа архи хэжэ ороод, ямаршье хашалгүйгөөр архяа уужа һуудаг.

Энэ столовые гуримтай болгохо, амтатай эдеэ хоол бэлдэжэ, ажалшадай эрилтые хангадаг болохо талаар хэмжээн абтаха ёһотой гэжэ һанагдана.

Ф. Цыденжапов.

ҺАНАЛ НЭГЭТЭН

Мүнөөдэр—совет залуушуулай һайндэр

Үдэшын табан час багта һэн. Ажалай түрүүшын халаанда хүдэлһэн түмэр үнгэлэгшэдэй бригадынхид тэрэ үдэр хэһэн хүдэлмэри тухайгаа хөөрэлдэн, бүриншье һаа омогтой. Урдынхиһаа гарууханаар хүдэлжэрхёо ха гэжэ тухайлмаар... Тэрэ бригада зарим үдэрнүүдтэ халаанайнгаа нормо 250 процент хүргэдэг юм гэһэн һурагтай.

Тэрэ Улан-Удын ПВЗ-гэй вагонно комбинадай түмэр үнгэлдэг формировочно отделениин комсомолка Нина Пагудинагай даадаг бригада гээшэ. Бригадада хамта юһэн басагад хүдэлнэ. Тэдэнэр бултадаа эдэбхи үүсхэл ехэтэй, ажалай, ажабайдалай үргэн замай үндэр шата өөдэ дамжажа эхилһэн хүнүүд.

Залуушуулай энэ бригада хэһэн бүтээһэн ажалаараа завод соогоо нилээд алдартай болоо. Хэһэн бүтээһэн юумэнийнь өөгүйхэн, хирэтэй гараар хүрэшэгүй гоё, толи гэрэл шэнги толотон үнгэтэнэ. Комбинадта заһабарилагдаһан пассажирска вагонуудай доторхи бүхы гарнитура — үүдэ, сонхын барюул, сүй замагһаа эхилээд, вагоной элдэб шухала детальнууд тэдэнэрэй гараар бүтээгдэнэ.

Комбинадай нэгэ бишыхан таһалга соо түмэр мүлидэг, зүлгэдэг түхеэрэлгэнүүд, үнгэлдэг ванна гэхэ мэтэ тодхоотой. Тэндэ табяатай столнууд дээгүүр тэдэнэрэй хэжэ байһан юумэн обоолоотой. Гэбэшье таһалга соонь сүбыхэ бог шорой харагданагүй, хамаг юумэнийнь хуу эмхитэй. Юуб гэхэдэ, тэдэнэр хүдэлмэрилдэг газараа өөһэдөө сэбэрлэдэг, хамадаг, угаадаг болохомнай гэжэ шорой хамагшаһаа арсаһан байха юм.

Нина Пагудинагай даадаг бригадын гэшүүд, тэрэнэй хани нүхэд Феня Чулкова, Анна Кушнарева, Оттилия Рейк, Мария Фигурак, Тамара Серенова, Валентина Гайса, Раиса Елгина, Людмила Чертенко гэгшэд болоно. Эдэнэр бултадаа ондо ондоо үндэһэ яһатан юм. Гэбэшье һаа, тэдэнэр бултадаа хэниинь хэн гэшэгүй, совет бүлын тэгшэ эрхэтэ гэшүүд болоно.

Манай орондо ажал хүдэлмэри хүнүүдые шэн габьяата ажал хэрэгтэ зоригжуулдаг, хүнүүд хоорондын хани харилсаа улам бэхижүүлдэг байна. Эдэ юһэн залуушуул бултадаа нэгэ хүн мэтэ эбтэй эетэйгээр, һаналаа нэгэдэн ажалладаг байха юм. Тиигэжэ хүдэлхэдэ хэһэн хүдэлмэриншье урагшатайгаар бүтэдэг байна.

Бригадын гэшүүд ажалайнгаа мэргэжэл шадабари түгэс шудалхын хойноһоо ехэ оролдолго хэшээл гаргадаг байна. Тэрэнэйнгээ ашаар тэдэ юһэн басагад байгша оной түрүүшын хахад жэл соо мэргэжэлээ дээшэлүүлһэн разряадуудые туд бүхэндөө абаһан байгаа.

Тэрэшэлэн шэнэ техникэ, түрүү технологи шудалха, нэбтэрүүлхэ талаар бага бэшэ юумэ хээ. Тиигэжэ үйлэдбэриингөө процессүүдые нилээд нарижуулһан байха юм. Бригадын ажалладаг газарта олон шэнэ түхеэрэлгэ тодхогдоһон байгаа. Бригадынхид тэрэ техникые түргэн шудалжа, шадабаритайгаар хэрэглэдэг болоо. Эдэ бүгэдын ашаар залуушуулай энэ бригада 1959 онойнгоо түрүүшын хахад жэлэй түсэб таба һара соо дүүргэбэ. Июнь һараһаа хойшо хоёрдохи хахад жэлэй түсэбөөр ажаллажа байна. Бригадын гэшүүд бүтээһэн продукциингаа шанар һайжаруулха талаар горьтойхон амжалта туйлаа. Мүнөө тэдэнэрэй гаргаһан продукци техническэ хиналта шалгалтада оруулагдангүй тушаагдадаг болонхой.

Эбтэй эетэй энэ коллектив үйлэдбэриингөө мэргэжэл шадабари дээшэлүүлхынгээ хажуугаар эрдэм мэдэрэлээ дээшэлүүлхын түлөө бултадаа һуралсана. Жэшээнь, нүхэд комсомол Пагудина, Чулкова, мүн Фигурак гэгшэд дунда һургуулиин 7—8—10-дахи классуудай һурагшад юм. Тиихэдэ комсомол Серенова машино-бүтээлгын техникумдэ һурана. Тэрэшэлэн Гайса Елгина хоёр тус техникум дүүргэһэн нүхэд. Дунда һургуули дүүргэһэн комсомол Чертенко мүнөө дээдэ һургуулида орохо бэлэдхэлтэй.

Гэхэтэй хамта, бригадын олохон гэшүүд цехын хүдэлмэришэдэй дунда үнгэргэгдэдэг ниитын хүдэлмэридэ эдэбхитэй шударгыгаар хабаадалсана.

Ажал—нэрэ хүндын, алдар солын хэрэг һэн туладань бригадынхидай үнэн сэхэ ажал үндэрөөр сэгнэгдээ. Тэдэнэр өөһэдынгөө хэһэн тэмсэлэй үрэ дүнгөөр коммунистическэ ажалай нэрэ зэргэдэ һаяхан хүртэбэ.

Коммунистическэ ажалай бригадын нэрэ зэргэдэ хүртэһэн залуушуулай энэ бригада халаан, сүүдхынгээ даабари 7 час соо, тиихэдэ долоон жэлэйнгээ түсэб зургаан жэл соо дүүргэхэ гэһэн зорилготойгоор ажаллана. Бүтээһэн продукциингаа шанар бүри һайжаруулжа, эрхим шанартай продукци гаргагша гэһэн тамгатай болохын түлөө тэмсэнэ. Тэрэшэлэн бүхы материал гамтайгаар гаргашалжа, бүтээн гаргаһан продукциингаа өөрынь үные 1958 онойхидо орходоо 5 процентээр хямдаруулха гэһэн уялгатай.

Манай совет хүнүүд юу хэхэ гэжэ хүсөө һэм, тэрэнээ заатагүй дүүргэжэ шададаг. Һанал нэгэтэ эдэ юһэн басагад зориһондоо хүрэжэл шадаха байха.

Н. Цыбенов.

Мүнөөдэр—совет залуушуулай һайндэр

Залуу наһанай залиршагүй зориг

Зүүн урдахи хүндыһөө һэрюухэн һэбшээнэй үлеэхэдэ фермын хажуугаар һаглайлдаһан бургааһанай набшаһад һар-шэр шэбэнэлдэн, хоншуухан үнэрөө хангалтуулжа байгаа һэн. Ехэл зохид, тунгалаг сэбэр агаартай үзэсхэлэнтэ газар бэлэй. Эгээл эндэ артелиин түб буусаһаа хоёрхон модоной газарта Бичурын аймагай «Победа» колхозой гахайн фермэ байрланхай. Тээд юрын бэшэ, харин комсомолшуудай фермэ гэжэ нэрлэгдэдэг.

Комсомолшуудай энэ фермэдэ залуу наһанай охин бурьялан байдаг гэжэ хэлсэһээр хоёр—гурбан жэл болоо. Тээд ажалынь хараад үзэе. Урод, бурят арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай ехэ найрта бэлдэхэ зуураа, эндэхи 9 комсомол басагад иимэ уялга абаа һэн. Мүнөө жэлдэ Наташа Некипелова—эхэ гахай бүриһөө 24 поршоонхо, Валя Борисова—23 поршоонхо, Полина Игумнова, Катя Плюснина, Галя Малкова гэгшэд 22—22 поршоонхо абаха гэжэ комсомол тангаригаа үгэһэн юм. Тиигэжэ бүхы фермээрээ эхэ гахай бүриһөө дундa зэргээр 19 поршоонхо абаха уялгатай. Энээнһээ гадна, 760 центнер гахайн мяха гүрэндөө худалдаха гэжэ шиидэһэн байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ дүүрэн аргатай. Жэшээнь, Наташа Некипелова нёдондо эхэ гахай бүриһөө 19 поршоонхо абаһан байха юм.

Мүнөө үедэ тус фермынхид хамта 400 гаран поршоонхо абаад, гарзагүйгөөр түлжүүлжэ байна. Тэрэшэлэн 131 центнер тарган мяха гүрэндэ худалдаанхай. Июлиин тэн багаар үшөө 22 толгой гахай тушаахаар шахажа байна.

Совет залуушуулай заншалта һайндэрые коммунистическэ ажалай энэ фермынхид иимэ амжалтаар угтаба.

Зураг дээрэ: гахай харууһалдаг комсомолшуудай фермын ахалагша гахайшан Наташа Некипелова.

С. Бильчировэй
фото, текст.

Научна конференци болобо

Июниин 22—25-най үдэрнүүдтэ Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институтда научна конференци болоһон байна. Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойдо зорюулагдаһан энэ конференцидэ хамта дээрээ 42 элидхэл, мэдээсэлнүүд хэгдээ.

«Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһэнэй түүхэтэ удхашанар тухай» доцент Н. Егуновой, «Бурядай гэгээрэл, наукын хүгжэлтэдэородой культурын нүлөөн тухай» доцент А. Панчуковой, мүн бусадай хэһэн элидхэлнүүдые конференцидэ хабаадагшад һонирхон шагнаа.

Агуухэород арадай туһаламжаар бурядуудай ямар амжалта туйлаһые элидхэлшэд, үгэ хэлэгшэд тодорхойгоор харуулһан байна.

Научна удхашанартай, һайн элидхэлнүүдые хэблэлдэ үгэхыень конференци дурадхаа.

К. Сыденов.

Ойн баярай значок

Москва городой «Победа» гэжэ олзоборилгын артель Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн баярай һайндэртэ зорюулан үбсүүндээ зүүхэ значогуудые бүтээн гаргаа.

Бурядай АССР-эй гүрэнэй тугай дүрсэ дээрэ иигэжэ бэшээтэй: «Россин, Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэл». Бүхыдөө 40 мянган иимэ значок бүтээн гаргагдаха юм. 20 мянган значок Улан-Удэдэ асарагдаад, худалдаа наймаанай организацинуудта эльгээгдэжэ байна.

Иимэ значогууд хоёр арадай гайхамшагта һайндэрые һануулһан тэмдэг боложо үгэхэ юм.

К. Бардонов.

ШАТАР

Хэниинь илахаб, мэдэгдэнэгүй

Арадуудай ехэ һайндэрэй хүндэлэлдэ шатараар үнгэргэгдэжэ байһан мүрысөөндэ июниин 25-да хүн зон олоороо суглараа.

Мүрысөөндэ түрүүлэгшэд 10-дахи нааданай эхилхэдэ хоорондоо шангаар тулалдаһан байна. Шатараар мастер Быков Могордоев хоёрой наадахые хаража, хүнүүд ехээр һонирхоо. Хоёр шатаршад шангаар тулалдаһанай һүүлээр тэнсээ.

Мункуев Берсутскитай наадажа, шүүгдээ. Галданов Власов хоёр тэнсэбэ. Назимов Самаринние, Пронин Бурловые шүүһэн байна. Голубев абаһаар алдуу хэжэ, Сумкинда шүүгдээ. Черноскутов Сампилов хоёр час шахуу наадаһан байна: Черноскутов алдуу хэжэ шүүгдээ. Цыденов Пуртов хоёр шангаар тулалдабашье тэнсээ.

10-дахи нааданай һүүлээр шатараар мастер Быков абажа болохо 9 очкоһоо 8 очкотой, Берсутский 10 очкоһоо 8,5 очкотой болоод ябана.

К. Петров.

Монголой баатар—Гонгор-заан тухай

Революциин урда тээ Монголдо удаан ажаһууһан Николай Николаевич Тарасов орон соогоо суурхаһан Гонгор-заанние хараһан үзэһэн, дүрсыень буулгаһан тухайгаа иигэжэ һонирхолтойгоор хөөрэжэ үгөө.

Мүнөө үедэ Улан-Удэдэ ажаһуудаг пенсионер Н. Н. Тарасов 1911 ондо Улаан-Батор хотын таможнида Гонгор-заантай суггаа хүдэлдэг байгаа. Монголой диилдэшэгүй бүхэ тэрэ үедэ таможнида ажаллахадаа ашаатай гараһан хүнүүдые шалгадаг байһан юм.

Үндэрөөрөө 2 метр 30 сантиметр болодог тэрэ бүхэ мундуу томо бэетэй дээрэһээ хара ажал ехэ дуратайгаар хэгшэ һэн. Гонгор-заан Монгол мориндо мордоходоо дүрөөгүйгөөр ябадаг байгаа. Тэрэшэлэн машинада һуухадаашье хүлөө хэхэ газараа оложо ядан, ехээр зободог байһан юм.

Монгол арадай дунда ехээр дэлгэрһэн бүхэ барилдаанда Гонгор-заан ехэ дуратайгаар хабаадалсагша һэн. Тэрэ үедэ онсо шалгарһан барилдаашад «Арсалан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэдэг байгаа. Гэбэшье «Заан» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ нэгэшье хүн хүртэдэггүй байгаа. Харин тиихэдэ Гонгор-заан гансаараа орон соогоо тиимэ хүндэтэ нэрэ зэргэтэй байһан юм. Яахадааб гэхэдэ, Горгор-заантай хүсэеэ үзэлсэхэ хүн тэрэ үедэ үгы байгаа. Монголой баатар өөртөө адли хүнтэй хүшэеэ туршалсаха аргагүй байбашье, бүхэ барилдаашадай мүрысөөнүүдтэ жюриин гэшүүнээр хабаадалсагша һэн.

Газетын энэ хуудаһанда толилогдоһон Гонгор-заанай дүрсые нүхэр Тарасов 1911 ондо буулгаһан юм.

Монголой баруун захада түрэһэн суута бүхэ 1911 ондо 36 наһатай байгаа.

В. Вьюнченко.

Хилын саанаһаа

Польшын хүдөө ажахые хүгжөөхэ шухала зорилгонууд тухай ПОРП-гэй ЦК-гэй, ОКП-гэй главна комитедэй хамтын шиидхэбэри

ВАРШАВА, июниин 26. (ТАСС). 1959—1965 онуудта Польшын хүдөө ажахые хүгжөөхэ шухала зорилгонууд тухай шиидхэбэри ПОРП-гэй Центральна Комитет, Таряашадай нэгэдэмэл партиин главна комитет хамтаараи гаргаа гэжэ Польшын хэблэлэй агентство мэдээсэнэ. Шиидхэбэри соонь иигэжэ хэлэгдэнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Польшын хүдөө ажахы горьтой амжалта туйлаа. Энэнь юун дээрэһээ харагданаб гэхэдэ, хүдөө ажахын үйлэдбэри ургаһан байна. 1954—1958 онуудта хүдөө ажахын үйлэдбэри бүхы дээрээ 25 процентээр, товарна үйлэдбэри — 36 процентээр нэмээ.

Һүүлэй хоёр жэлэй турша соо һайн үрэ дүнгэй туйлагдабашье, Польшын хүдөө ажахыда мал ажалай продукци гаргалгын нилээд түргэнөөр нэмэжэ байхада, таряан ажалай продукци абалга даншье удаанаар дээшэлнэ гэжэ шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэнэ.

Ойрын долоон жэлэй турша соо үйлэдбэрине саашадань 30 процентээр дээшэлүүлхэ зорилго хүдөө ажахын үмэнэ ПОРП-гэй III съезд табиһан байха юм. Энэ зорилгые туйлаха гээшэ арадай ажахые хүгжөөхэ бусад зорилгонуудые дүүргэхэ, илангаяа бодото салин хүлһэ, мүн хүдөөгэй зоной олзо доходые дээшэлүүлхэ хэрэгтэ шиидхэхы удхашанартай. Тоһо, өөхэ, сахар гэхэ зэргын эдеэ хоолой зүйлнүүдые Польшодо хэрэглэлгэ нилээд ургажа, Европын хүгжэнги оронуудтахи хэрэглэмжын хэмжээндэ ойртоһон байна. Хүн бүхэндэ абажа үзэбэл, 1958 ондо дайнай урда тээхи үеынхитэй сасуулбал, мяха, өөхэ, тоһо хэрэглэлгэ 19,6 килограммһаа 48,1 килограмм хүрэтэр дээшэлһэн байха юм.

1965 он хүрэтэр хүдөө ажахын үйлэдбэрие 30 процентээр нэмээхэ зорилгые шиидхэлгэдэ ямар гол бэрхэшээл тохёолдоноб гэхэдэ, хүдөө ажахы техническэ талаараа, илангаяа оньһожоруулгын, газар һайжаруулгын, ажахын барилгануудые бодхоолгын талаар гээгдэлтэй, мүн таряашадай ажахын бутархай жэжэ, ороной хэдэ хэдэн районуудта хүдөө ажахын һулаар хүгжэнги байһанһаа бэрхэшээл тохёолдоно гэжэ шиидхэбэри соо заагдана.

Эдэ бэрхэшээлнүүдые дабахын, хүдөө ажахые хүгжөөхэ зорилгонуудые бэелүүлхын тулада хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые, илангаяа хүдөө ажахын капитальна хүдэлмэридэ мүнгэ зөөри һомолхо, хүдөөдэ ниитын ажахын үүсхэл дэлгэрүүлхэ хэмжээнүүдые үргэнөөр бэелүүлхэ шухала гэжэ ПОРП-гэй ЦК, ОКП-гэй главна комитет тоолоно.

Хүдөө ажахые ашаг ехэтэй болгохо шухала, мүн хүдөөдэ техническэ дэбжэлтэ туйлахые таряашадай ехээр хүсэдэг байһан дээрэһээ оньһожоруулгын программые нилээд ехээр үргэдхэхэ, тусхайлбал, 1965 ондо хүдөө ажахые 135 мянган трактортай болгохын тулада трактор олоор үйлэдбэрилхэ, шагтагалдаг багажа зэбсэг, хүдөө ажахын бусад томо машинануудые бүри олоор үгэдэг болохо хэрэгтэй гэжэ шиидхэбэри соо саашань хэлэгдэнэ.

Газар һайжаруулха хүдэлмэриин программа үргэдхэхэ тухай, хүдөөдэ барилга олоор хэхын тулада үрьһаламжа, барилгын материал бүри ехээр үгэдэг болохо тухай, тэрэшэлэн хүдөө нютагые электрын хүсөөр хангаха программа тухай шиидхэбэри соо саашадаа хэлэгдэнэ.

Хүдөө ажахые хангаха программа үргэдхэлгые дүүргэхын тулада 1965 ондо 30 мянга хүрэтэр, 1966—1967 онуудта 40 мянга хүрэтэр трактор бүтээжэ гаргаха, орон дотороо бүтээгдэһэн машинануудые хүсэлдүүлхын тулада Чехословаки болон СССР-һээ машинануудые худалдажа абаха, 1965 он хүрэтэр хүдөө ажахын машинануудые, илангаяа тракторта шагтагалдаг багажа зэбсэг, молотилка, таряанай, хартаабха малтадаг комбайнуудые 3 дахин олоор бүтээжэ гаргаха, газар малтаха машинануудые бүтээдэг болохо, тракторнууд болон машинануудые хангаха техническэ базые үргэдхэхэ, трактористнуудые, механигуудые, слесарьнуудые, түмэршэ дархашуулые, тэрэшэлэн инженер, технигүүдые хэрэгтэй соонь бэлэдхэхэ шухала гэжэ ПОРП-гэй ЦК, ОКП-гэй ГК тоолоно.

Энэ программые бэелүүлхын тулада хүдөө ажахыда, хүдөө ажахын хэрэглэмжые хангадаг промышленностьда мүнгэ зөөри һомололгые, тухайлхада, 24 миллиард злотыгаар ехэ болгохо шухала.

Таряашадые олоорнь, үргэлжэ дээрэнь эмхидхэхэ ниитын-ажахын организаци хадаа мүнөө 18 мянган тосхондо бии болоод байһан, 500 мянга шахуу гэшүүдтэй хүдөө ажахын кружогууд болоно. Эдэ кружогууд продукци бүри ехээр абаха, шанарыень һайжаруулха ажалша таряашадые элсүүлэн эмхидхэхэ гол зорилготой. Эдэ кружогууд машинануудые хамтаараа хэрэглэхэ, үрэһэ тарижа ургуулха, мал үсхэбэрилхэ, өөһэдынгөө гэшүүдые үйлэдбэриин хэрэгсэлнүүдээр хамтаржа хангаха, контрактаци эмхидхэхэ, хүдөө ажахын эрдэм дэлгэрүүлхэ гэхэ мэтын олон янзын ажал хэхэ ёһотой юм гэжэ ПОРП-гэй ЦК, ОКП-гэй ГК тоолоно гээд шиидхэбэри соо тэмдэглэгдэнэ.

Хүдөө ажахын кружогуудта орохо хүдэлөө хүгжөөхэтэй, хүдөө ажахын техническэ базые шэнэдхэлгэтэй нэгэн доро үйлэдбэриин кооперацинууд саашадаа дэбжээгдэхэ, хүдөө ажахын социалистическэ сектор бэхижүүлэгдэхэ байна.

Тиимэһээ хүдөө ажахын кружогуудые олоор байгуулхатай хамта газар тараалангай үйлэдбэриин кооперативуудые эмхидхэлэй-ажахын талаар сусаршагүй бэхижүүлхэ — таряашадай һайн дураараа, ушар ёһо мэдэн тэдээндэ орохо гээшэ үйлэдбэрине үргэдхэхэ, хүдөө нютагуудта ниитын-ажахын талаар дэбжэлтэ туйлаха арга нүхэсэл боложо үгэнэ.

Хүдөө ажахын кружогууд газар таряалангай үйлэдбэриин кооперативуудтай зүршэхэгүй, харин тэрээндэ орогшод ушар ёһо мэдэдэг болохо, ажахые хамтаараа эрхилхэ дүршэлтэй болохо байна гэжэ шиидхэбэри соо заагдана.

Хүдөө ажахые хүгжөөхэ программа бэелүүлгэ хүдөөгэй олон миллион таряашадай, хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй хэрэг байхаһаа гадна, тэрэшэлэн хүдэлмэришэн ангиин хэрэг, городой хэрэг, гүрэн түрын хэрэг, арадай Польшодохи хүдэлмэришэд, таряашадай холбоо барисаанай агуухэ хэдэг болоно.

КПСС-эй ЦК-гэй Пленумдэ Хитад орон ехэ анхарал хандуулна

ПЕКИН, июниин 26. (ТАСС). Синьхуа агентство иигэжэ дамжуулна:

Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ЦК-гэй июниин Пленумдэ Хитадай олониитэ, хэблэл ехэ анхарал хандуулна. Пленумэй июниин 24, 25-най хүдэлмэри тухай мэдээсэлнүүдые «Жэньминь жибао», «Гуанмин жибао» болон бусад центральна газетэнүүд мүнөөдэр эли газарнуудта толилоо.

Москвагай, Ленинградай, Сталинска, Свердловско, Днепропетровско арадай ажахын соведүүдэй, химиин талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи Гүрэнэй комитедэй хүтэлбэрилэгшэдэй элидхэлнүүдэй дэлгэрэнгы удхые «Жэньминь жибао» газетэ толилоо.

Сенадай заседани дээрэ Жак Дюкло мэдүүлгэ хээ

ПАРИЖ, июниин 26. (ТАСС). Алжирай асуудалаар правительствын баримталдаг хараа бодолые зүбшэн хэлсэлгэ Франциин сенадта үсэгэлдэр эхилээ.

Бэеэ даанхай байдалайнгаа түлөө тэмсэжэ байһан алжир арадта эсэргүү колониальна дай үргэлжэлүүлхэ гэһэн политикые заседани дээрэ үгэ хэлэхэдээ сенатор-коммунист Жак Дюкло буруушааһан байна. Ерээдүй тушаа һанал бодолоо зорюулдаг байһан дээрэһээ Франциин аша туһые харан, алжирайхидтай эбэй хэлсээ хэхэ шухала гэжэ бидэнэр хододоо мэдүүлдэг байгаабди гээд тэрэ хэлээ.

Алжирта 4 үлүүтэй жэл соо үргэлжэлжэ байһан дайн Франциин национальна аша туһада оройдоошье тааралдахагүй байна. Томо банкнууд болон хариин нефтиин компанинуудай аша туһые хамгаалан Франциин хэдэн зуун залуу солдадууд тэндэ алуулна гэжэ Жак Дюкло заагаа.

«Алжир арад бэеэ даанхай байдалтай болохо эрхэтэй гэжэ Франциин коммунистнууд мэдэрнэ... Франциин аша туһые болон алжир арадай эрхые хараадаа абадаг дээрэһээ, Сахара руу Америкын империалистнуудые оруулха политика тон ехэ уршагтай» гэжэ бидэнэр мэдүүлнэбди гээд тэрэ саашань мэдүүлээ.

Алжир тушаа правительствын бэелүүлдэг политикада дурагүйдэлгэ Франциин хүн зоной дунда улам үргэдэжэ байна гэжэ Жак Дюкло тэмдэглээ. «Алжирта амгалан тайбан байдал хангаха гэжэ эрмэлзэгшэдые правительствын зүгһөө занаха, айлгаха ябадал энэ дайнда түргэнөөр эсэс табихые хүсэжэ байһан арадай дура хүсэлые һуларуулжа шадахагүй» гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглэһэн байна.

Алжирай асуудалаар правительствын дурадхаһан хуулиин проектын түлөө сенатор-коммунистнууд дуугаа үгэхэгүй гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Дюкло мэдүүлээ.

1924 ОНДО ҮНГЭРГЭГДЭҺЭН ҺУР ХАРБААН ТУХАЙ

Бурядай Автономно республикын байгуулагдаһанһаа хойшо нэгэ жэлэй ойдо зорюулагдажа, Верхнеудинск городто һур харбалгаар республикын түрүүшын мүрысөөн үнгэргэгдэһэн юм. Энээн тухайда БурЦИК-гэй тусхай тогтоол 1924 оной июлиин 12-то гаргагдаһан байгаа. Мүрысөөе үнгэргэхын тула тусхай комисси эмхидхэгдэжэ, тэрээндэ нүхэд Ербанов, Амагаев, Трубачеев, Турчанинов, Неупокоев, Якум, Мулаков гэгшэд оролсоо бэлэй. Мүрысөөндэ илагшадта үнэтэ шангуудые—тэрэ тоодо: монгол эмээл, ташуур буу, алтан, мүнгэн часы, плугууд, сепараторнууд, тармуурнуудые, спортивна хэрэгсэлнүүдые барюулхаар тогтоогоо һэн.

Һур харбалгаар республикадахи түрүүшын мүрысөөн Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой байһан газарта августын 1—2-ой үдэр үнгэргэгдэһэн юм. Энэ мүрысөөндэ Боохоной, Алайрай, Агын, Троицкосавскын, Верхнеудинскын аймагуудай барилдаашад, һур харбаашад, мори урилдаашад суглараа бэлэй.

Мүрысөөнэй эхилһэн тухайда «Бурят-Монгольская правда» газетэ иигэжэ бэшэһэн байгаа: «Үглөөнэй 10 часта маршын хүгжэмэй зэдэлжэ эхилхэдэ ЦИК-гэй, совнаркомой гэшүүд, Улаан Армиин, РКП-гэй, профсоюзуудай түлөөлэгшэд парад тушаан абахаяа талмай дээрэ гаража ерэбэ. Тэдэнэрэй амаршалха бүринь «ура» хашхараан сопостоо. Удаань митинг эхилһэн байна».

Мүрысөөнүүдэй эхилхэдэ мори урилдаашад эгээн түрүүлэн гараа. Эмээлгүйгөөр гүйлгөөшэдые хаража, хүнүүд ехээр һонирхоһон юм. Эдир залуу бурят хүбүүд мориндо илангаяа бэрхэ байһанаа харуулаа һэн. Хамагһаа түрүүлэн ерэһэн Цыбденов нэгэдэхи шанда хүртэжэ, морин косилка абаһан байна. Мори урилдаалгын һүүлээр кавалеристнүүдэй кубанска бригада гаража, хаба шадалаа харуулаа бэлэй. Тэдэнэрэй мэргэжэл шадабарие хүнүүд һонирхон хараһан юм.

Верхнеудинскын ажалшад бүхэ барилдаагаар, һур харбалгаар болоһон мүрысөөе ехээр һонирхон хараһан байгаа. Яахадааб гэхэдэ, тэдэнэрэй олонхинь тиимэ мүрысөөе анха түрүүшынхеэ хараһан юм. Һур харбаашад хоёр команда боложо хубаараа һэн. Нэгэ командань Агын, Верхнеудинскын аймагуудай, нүгөөдэнь Троицкосавскын, баруун аймагуудай спортсменүүдһээ бүридэһэн байгаа. Агын, Верхнеудинскын команда нэгэдэхи һуури эзэлһэн юм. Өөһэд хоорондын мүрысөөндэ Радна Очиров түрүү һуури эзэлжэ, «Нэгэдэхи һур харбаанда илагша» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөө бэлэй.

Бурядай барилдаанай болоһон газарта хүн зон олоороо сугларһан юм. Барилдаашадай гараа газарта шүүрэһэниинь диилдэһэн дээрэ тоологдоод лэ мүрысөөнһөө гаргагдажа байгаа. Һүүлэй һүүлдэ гурбан хүн үлэжэ, булта тэнсээд, «Илагша» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртөөд, эрхим шангуудые абаһан юм. Барилдаанда шалгарһан Убугунов (Боохоной аймаг) нэгэдэхи шатын хүндэлэлэй диплом, мүнгэн одо, плугта; Дамба Гармаев (Троицкосавска аймаг) нэгэдэхи шатын хүндэлэлэй диплом, мүнгэн одо, сепараторта; Даши Очиров (Верхнеудинскын аймаг) нэгэдэхи шатын хүндэлэлэй дипломдо, мүнгэн одо, тоһо гаргадаг машинада хүртөө һэн.

Бурят барилдаанай һүүлээр хүнгэн атлетикээр мүрысөөн эхилһэн юм. Тэдэнэр утые, үндэрые харайхаһаа гадна, ядро түлхиһэн байгаа. Түрүүшын һур харбаанай болоходо футболоор мүрысөөн үнгэргэгдэжэ, городой футболистнуудай суглуулагдамал команда «Спартак» командынхидтай наадажа, 0:2 гэһэн тоотойгоор шүүгдээ бэлэй. «Спартагайхид» нэгэдэхи шатын хүндэлэлэй дипломдо, тэрэ үедэ үнэтэйдэ тоологдодог футбол сохихо бүмбэгэдэ хүртэһэн юм. Мүрысөөнэй дүүрэхын урда тээ эхэнэрнүүдэй спортивна взвод гаража, гимнастикаар элдэб номернуудые харуулһан байгаа»

Һур харбалгын түрүүшын мүрысөөндэ оройдоол зуугаад хүн хабаадаа һэн. Тэрэ үеынхеэр олон хүн хабаадаа гэжэ тоологдоһон юм.

Һур харбалгаар республикын түрүүшын мүрысөөнэй үнгэргэгдэһэнһөө хойшо 35 жэл болоо. Энэ үе соо физкультура, спорт ехээр хүгжэһэн байна. Мүнөө үедэ олон мянган хүбүүд, басагад физкультура, спорт эрхилдэг болоо. Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэртэ спортивна элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ юм. Бурядай АССР-эй 25 жэлэй ойн нэрэмжэтэ стадиондо июлиин 5-да физкультурнигуудай парад үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Тэрэ парадта 8 мянга шахуу хүн хабаадалсаха байна. Удаань «Труд», «Ажалай резервэнүүд» гэжэ спортивна бүлгэмүүдэй, багшанарай институдай спортсменүүд гимнастикаар элдэб номернуудые харуулха юм. Гимнастикын һүүлээр бурядай бүхэ барилдаашадай, һур харбаашадай түгэсхэлэй мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ. Тэрэ мүрысөөнүүдтэ эрхим түрүү зуу гаран һур харбаашад, бүхэ барилдаашад хабаадаха юм. Стадион дээрэ һур харбаашадай мүрысөөнэй болоходо нэгэ зариманиинь уласхоорондын гуримай ёһоор хайшан гэжэ харбадаг байһые харуулха байна. Мүн тэрэ үдэр ПВЗ-гэй «Локомотив» командын футболистнар Башкириин футболистнартай хүсэеэ үзэлсэхэ юм.

300 жэлэй ойн һайндэрэй үедэ республикымнай аймагууд болон городуудаар элдэб мүрысөөнүүд үнгэргэгдэхэ.

Г. Банчиков.

Советскэ правительствын мэдүүлгэ тухай Румыниин хэблэл иигэжэ бэшэнэ

БУХАРЕСТ, июниин 26. (ТАСС). Балкан болон Адриатика шадар амгалан тайбан байдал хангаха асуудалаар Советскэ правительствын мэдүүлгые Румыниин Арадай Республикын мүнөөдэрэй бүхы центральна газетэнүүд эли газарнуудта толилоо. Өөһэдынгөө газар дээрэ атомна болон ракетнэ базануудые байгуулхаһаа энэ районой оронуудай арсаа гээшэ һаань, тэрэнь эдэ оронуудай арадуудай аша туһада тааралдаха, Европодохи аюулгүй байдалай, мүн Балкан, Адриатикые амгалан тайбан байдалтай газар нютаг болгохо хэрэгтэ горьтойхон туһа нэмэри болохо һэн гэжэ Советскэ правительство гүнзэгыгөөр этигэнэ гээд мэдүүлгэ соо хэлэгдэһые «Мунка» газетэ тусгаар илгаруулан толилоо.

Балканай хахад аралай оронуудай правительствонуудые толгойлогшонорой зүблөө зарлаха тухай, Румыниин правительствын мэдүүлгын удхашанар тухай советскэ мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэһые газетэнүүд онсолон заана.

Президент Сукарнын хэлэһэн үгэ

ХАНОЙ, июниин 26. (ТАСС). ДРВ-дэ ерээд байһан Индонезиин Республикын президент Сукарно Ханойн центральна университедэй студентнүүдэй үмэнэ мүнөөдэр үгэ хэлэхэдээ атомна, водородно зэбсэг хэрэглэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэл шангадхахыень тэдэниие уряалаа. Мүнөө дэлхэйн хүн зон атомна, водородно бомбонуудһаа ехээр һүрдэн айжа байдаг. Эгээн иимэһээ атомна, водородно бомбонуудые туршаха, хэрэглэхэ ябадалда эсэргүү тэмсэл Индонезиин арад, Вьетнамай арад эршэтэйгээр хэдэг, эб найрамдал хангаха тухай эрилтэ табидаг байна гэжэ тэрэ хэлээ.

Империализм болон колониализмын хосорон һалаха сагынь ойртоошье һаа, тэдэнэр үшөөл амиды байһан зангаараа. Тиимэһээ шэнэ байдал зохёохын тулада тэрэнэй түлөө тэмсэхэ хэрэгтэй гэжэ президент Сукарно саашань тэмдэглэһэн байна.

Редакторай орлогшо
С. Б. БАЛЬЖИНИМАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37. отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская—35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01077. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак № 4991.